

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΚΟΤΣΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΣΟΥΛΑΝΔΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ-ΕΠΙΒΛΕΨΗ

ΒΑΡΕΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δρ.Αρχιτεκτων Μηχανικός-Πολεοδομος ΕΜΠ

Μάρτιος 07

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	3
1. Ιστορικά στοιχεία Αθήνας.....	4
1.1 Η εξέλιξη της Αθήνας.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	10
2. Ιστορική αναδρομή Ομονοίας.....	12
2.1 Διάφορες μορφές της πλατείας Ομονοίας.....	12
2.2 Η υπόγεια ζωή της Ομόνοιας.....	17
2.2.1 ΗΣΑΠ: Σταθμός της Ομόνοιας-Ιστορία δύο αιώνων.....	17
2.3 Η εμπορική κίνηση της Ομόνοιας.....	20
2.4 Κτίρια που περιτριγυρίζουν την πλατεία.....	23
2.5 Οι δρόμοι που καταλήγουν στην πλατεία Ομονοίας.....	28
2.5.1 Οδός Σταδίου.....	28
2.5.2 Οδός Αθηνάς.....	29
2.5.3 Οδός Αγίου Κωνσταντίνου.....	30
2.5.4 Οδός Γ' Σεπτεμβρίου.....	30
2.5.5 Οδός Πανεπιστημίου.....	31
2.5.6 Οδός Πειραιώς.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	33
3. Η εκροή οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα τα τελευταία 15 χρόνια.....	34
3.1 Ο πολυεθνικός χαρακτήρας του κέντρου της Αθήνας.....	34
3.2 Η «υκετοποιήση» των αλλοδαπών στην Αθήνα.....	35
3.3 Νόμιμοι και παράνομοι μηχανισμοί εισόδου και ενσωμάτωσης του οικονομικού μετανάστη στην εγχώρια αγορά.....	35
3.4 Η κοινωνική και χωρική διάθρωση των οικονομικών μεταναστών.....	36
3.5 ΟΜΟΝΟΙΑ: Ορόσημο και πόλος έλξης για τους οικονομικούς μετανάστες.....	39
3.6 Ο ρόλος των μεταναστών στην Ομόνοια.....	41
3.7 Ο ρόλος της αστυνομίας στην Ομόνοια και στους μετανάστες.....	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	45
4. Οι προτάσεις για την τελευταία διαμόρφωση της πλατείας Ομονοίας πια επικράτησε.....	46
4.1 Πρόταση Β' βραβείο.....	46
4.2 Πρόταση Γ' βραβείο (εξημσείας).....	47
4.3 Πρόταση Γ' βραβείο (εξημσείας).....	48
4.4 Πρόταση Α' βραβείο.....	50
4.4.1 Η κεντρική ιδέα της πρότασης.....	51
4.4.2 Αναλυτική παρουσίαση των στοιχείων της πρότασης.....	51
4.4.3 Τι έπρεπε να είχε γίνει.....	55
4.4.4 Οι προβλέψεις της μελέτης που δεν υλοποιήθηκαν.....	57

4.4.5	<i>Η κατάσταση της πλατείας μετά λίγα χρόνια-σημερινή κατάσταση (φωτογραφικό υλικό).....</i>	59
-------	--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο.....		66
5.1	<i>Συμπεράσματα κοινωνιολογικού περιεχομένου ως προς τις χρήσεις.....</i>	67
5.1.1	<i>Ιστορική νοοτροπία της Ομόνοιας.....</i>	67
5.1.2	<i>Οι λόγοι που οι οικονομικοί μετανάστες προτιμούν την Ομόνοια.....</i>	67
5.1.3	<i>Οι λόγοι που οι οικονομικοί μετανάστες τις Κυριακές, προτιμούν για την βόλτα τους την Ομόνοια.....</i>	68
5.1.4	<i>Ποιος είναι ο λόγος που στην περιοχή της Ομόνοιας υπάρχουν ναρκομανής, κλέφτες, δολοφόνοι και γενικά, γιατί αυθίζει η παρανομία.....</i>	68
5.1.5	<i>Η εικόνα των οικονομικών μεταναστών και περαστικών για την πλατεία Ομοנוίας.....</i>	68
5.2	<i>Περιορισμοί για το Μελετούμενο αντικείμενο.....</i>	69
5.2.1	<i>Στόχοι και περιορισμοί.....</i>	69

ΠΡΟΤΑΣΗ

5.3	<i>Τεχνική Έκθεση.....</i>	70
5.3.1	<i>Στόχος της πρότασης.....</i>	70
5.3.2	<i>Ανάλυση πρότασης.....</i>	70
5.3.3	<i>Λεπτομέρειες κατασκευών (σχέδια Α4).....</i>	74

<i>Παράρτημα: Ερωτήσεις οι οποίες έγιναν στους οικονομικούς μετανάστες.....</i>		85
---	--	----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....		86
--------------------------	--	-----------

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία αυτή αφορά τη διαμόρφωση και ανάπλαση της πλατείας ΟΜΟΝΟΙΑΣ. Ο σκοπός της εργασίας είναι η συγκέντρωση πληροφοριών με αποτέλεσμα την καλύτερη και βελτιωμένη διαμόρφωση της πλατείας και γενικότερα της περιοχής της ΟΜΟΝΟΙΑΣ από διάφορες πηγές, όπως βιβλιογραφίες, επισκέψεις σε συγκεκριμένες ηλεκτρονικές διευθύνσεις και κυρίως από τους κατοίκους της περιοχής, αλλά επίσης το σημαντικότερο η προσωπική μας μελέτη και αξιολόγηση με βάση τα αποτελέσματα αυτά.

Στόχος μας είναι η διαμόρφωση της επιθυμητής τελικής μορφής της πλατείας η οποία παρουσιάζεται αναλυτικά σε εννέα (9) σχέδια.

Η παρούσα εργασία αποτελείται από πέντε (5) κεφάλαια που είναι τα εξής: το πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνει την ιστορική εξέλιξη της Αθήνας, στο δεύτερο (2) κεφάλαιο γίνεται άντληση πληροφοριών από την εποχή που πρώτο σχεδιάστηκε η Ομόνοια έως και σήμερα, το τρίτο (3) κεφάλαιο αναφέρεται στην διατύπωση στατιστικών στοιχείων των οικονομικών μεταναστών οι οποίοι ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα και ειδικά στην περιοχή της Ομοנוίας, το τέταρτο (4) κεφάλαιο αναφέρεται στις προτάσεις για την τελευταία διαμόρφωση της πλατείας Ομοנוίας, το πέμπτο (5) κεφάλαιο περιλαμβάνει τα συμπεράσματα κοινωνιολογικού περιεχομένου και την πρότασή μας για την διαμόρφωση της πλατείας.

Τέλος θέλουμε να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας στην κυρία Βαρελίδου και κύριο Βαρελίδη για την ουσιαστική βοήθειά που προσέφεραν στην συντέλεση για την τελική διαμόρφωση της πτυχιακής μας εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφεται:

- Η ιστορική εξέλιξη της Αθήνας από μια μικρή κωμόπολη των 4000 κατοίκων, σε μια σύγχρονη μητρόπολη των πολλών εκατομμυρίων κατοίκων.
- Πως πήρε την σημερινή μορφή το κέντρο της πρωτεύουσας, και ποίοι συνέβαλαν στην διαμόρφωση.

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι, η γνωριμία με τα πρόσωπα τα οποία συντέλεσαν στην σημερινή μορφή της πρωτεύουσας. Επίσης μια πληροφορία που αντλούμε από αυτό το κεφάλαιο είναι και ο πληθυσμιακή μεταβολή της Αθήνας από τότε που κηρύχθηκε πρωτεύουσα της ΕΛΛΑΔΑΣ έως σήμερα.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΘΗΝΑΣ

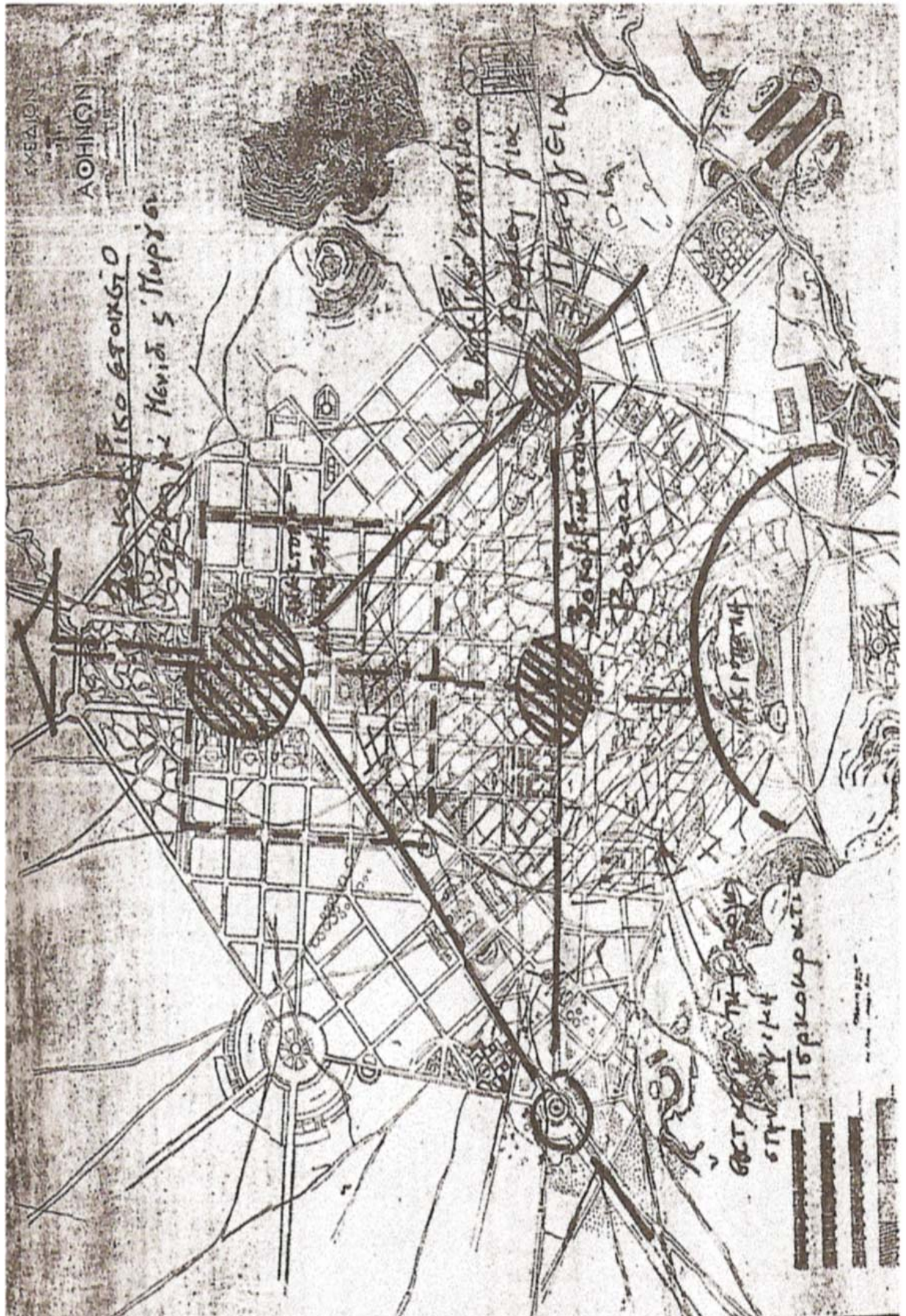
1.1 Η εξέλιξη της Αθήνας

Η Αθήνα είναι ταυτόχρονα πόλη σύμβολο και πόλη των αντιθέσεων. «Ιστορική» πόλη χτισμένη στο χώρο της αρχαίας Αθήνας, αλλά ταυτόχρονα «Νέα Πόλη» κατά την πολεοδομική έννοια του όρου. Οι πρώτοι κάτοικοι εγκαταστάθηκαν στην περιοχή περί το 3000 π.χ., όμως όταν η Αθήνα ορίστηκε πρωτεύουσα το 1834 του νέου Ελληνικού Κράτους ήταν μια απλή κωμόπολη με 4000 κατοίκους .

Δύο προικισμένοι αρχιτέκτονες, ο Έλληνας Σταμάτης Κλεάνθης(Εικόνα1)και ο Βαυαρός Edward Schaubert (εικόνα2), ανέλαβαν να εκπονήσουν το σχέδιο της πόλης. Η βασική ιδέα του σχεδίου αυτού ήταν η ανάπτυξη της νέας πόλης προς το βορρά και η αποκατάσταση του κέντρου της αρχαίας πόλης μέσω εκτεταμένων ανασκαφών γύρο από την Ακρόπολη (εξάλλου η αρχαία αίγλη-αρχοντιά της πόλης, ήταν το βασικό επιχείρημα για την επιλογή της ως νέας πρωτεύουσας). Η ιδέα του καθορισμού μιας πολιτιστικής-ιστορικής ζώνης ήταν παρούσα από την πρώτη στιγμή.

Το σχέδιο ήταν μάλλον γεωμετρικό και αυθαίρετο, οι βασικοί άξονες σχημάτιζαν ένα ισόπλευρο τρίγωνο (χάρτης 1). Δινόταν μεγάλη έμφαση στην προοπτική των κυρίων αξόνων. Το σχέδιο αυτό δεν έγινε ευνοϊκά αποδεκτό από τους κατοίκους και το 1834 ο Leo von Klenze (εικόνα2), παρουσίασε ένα νέο σχέδιο, το οποίο αποτελούσε συμβιβασμό μεταξύ του οράματος των αρχιτεκτόνων και των ιδιωτικών συμφερόντων. Το σχέδιο αυτό τροποποιούσε το προηγούμενο κυρίως προτείνοντας στενότερους δρόμους και μειώνοντας τους ανοικτούς χώρους και το χώρο που προοριζόταν για τις αρχαιολογικές έρευνες.

ΧΑΡΤΗΣ 1 .Σχέδιο πόλεως των Σταμάτη Κλεάνθη και Edward Schaubert. Έτος 1834.

Εικόνα 1

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΚΛΕΑΝΘΗΣ

ΑΥΣΑΝΔΡΟΣ ΚΑΥΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

Εικόνα 2

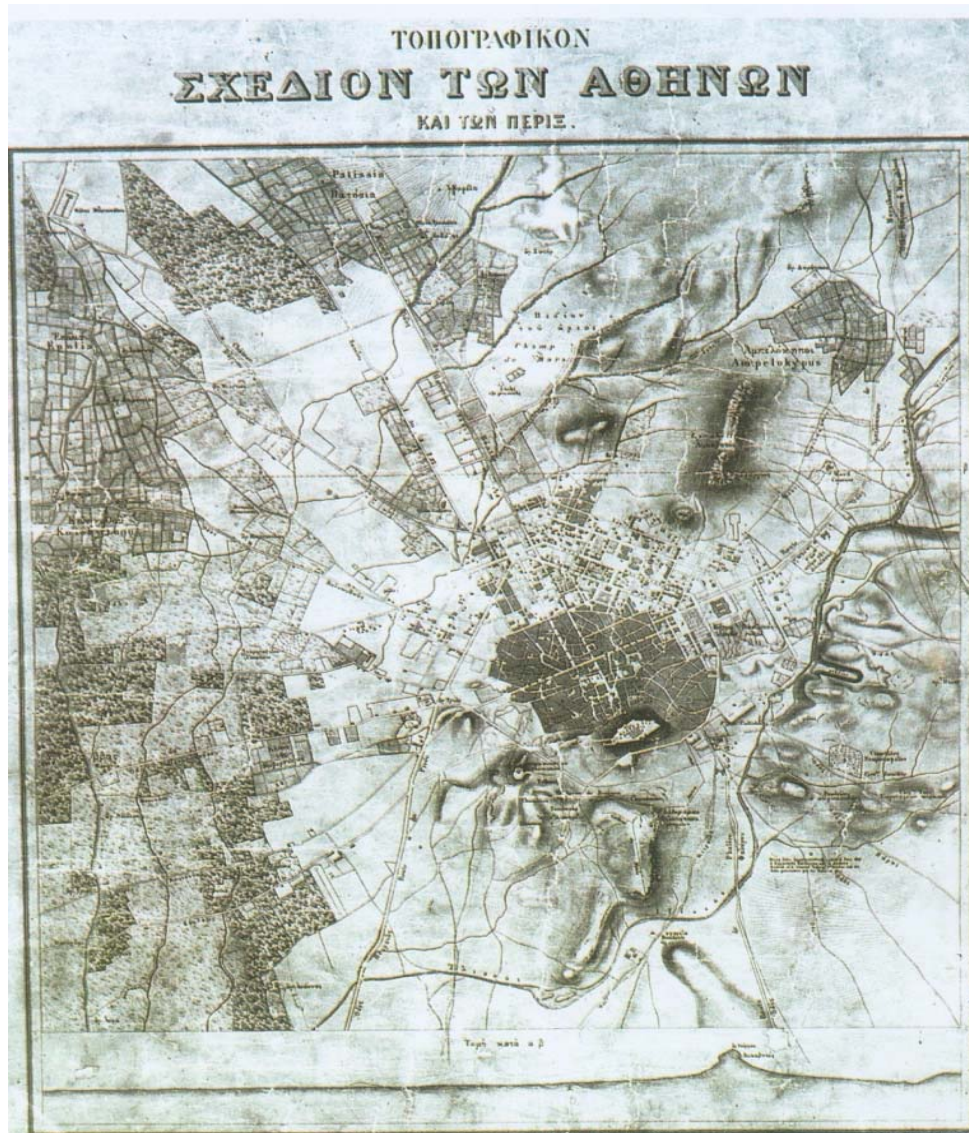

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΣΑΟΥΜΠΕΡΤ

ΛΕΩΝ ΦΟΝ ΚΛΕΝΤΣΕ

Το 1860 το σχέδιο του Klenze αναπροσαρμόστηκε από μία Επιτροπή (Επιτροπή Σταυρίδη) για πληθυσμό 50.000 κατοίκων. Πέραν κάποιων τροποποιήσεων, το σχέδιο αυτό διαμόρφωσε τον πυρήνα της πόλης και σε αυτό κυρίως οφείλεται η μορφή που έχει το κέντρο της σύγχρονης Αθήνας (χάρτης 2).

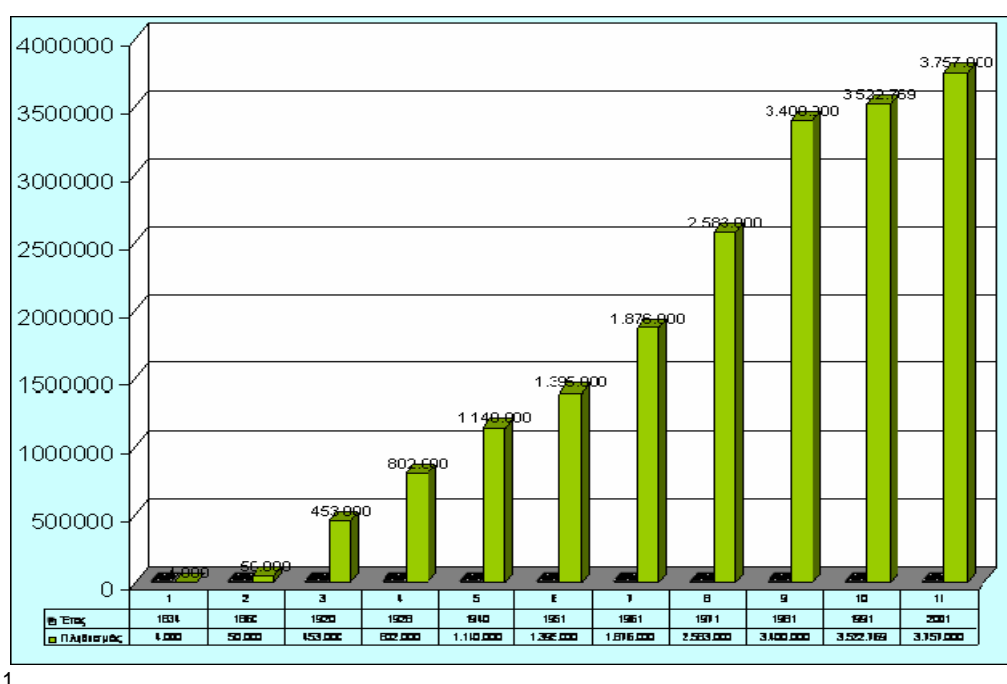

ΧΑΡΤΗΣ 2 Αναπροσαρμογή σχεδίου Klenze από την επιτροπή Σταυρίδη. Έτος 1860. Διαμόρφωση του πυρήνα της πόλης.

Η Αθήνα μεγάλωσε και το 1920 αριθμούσε 453.000 κατοίκους, ενώ το 1928 μετά το τεράστιο κύμα προσφύγων από τη Μικρά Ασία, ο πληθυσμός της έφθασε τους 802.000 κατοίκους. Την παραμονή του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, η Αθήνα είχε ήδη 1.140.000 κατοίκους. Τα χρόνια μετά το 1950 σηματοδότησαν την περίοδο

της πλήρους μεταπολεμικής αναδιοργάνωσης της χώρας. Παρατηρήθηκαν ακόμα υψηλότεροι ρυθμοί οικονομικής και δημογραφικής ανόδου με 1.395.000 κατοίκους, που πυροδοτήθηκαν από την αξιοσημείωτη συγκέντρωση βιομηχανικών δραστηριοτήτων στην περιοχή. Το 1981 η Αθήνα ήταν πλέον μία Μητρόπολη με 3.400.000 κατοίκους. Στις αρχές της δεκαετίας του '90 συγκεντρώνει το 34,3% του ελληνικού πληθυσμού 3.522.769 κατοίκους (1991) παρ' ότι η έκταση της 380.810 Ha δεν υπερβαίνει το 2,3% της συνολικής επιφάνειας της χώρας.

Ενώ με την απογραφή του 2001 μετράει 3.757.000 καταγεγραμμένους κατοίκους.

1

Πίνακας 1. Απεικονίζονται διαγραμματικά οι μεταβολές του πληθυσμού της Αθήνας

Σήμερα η ευρύτερη περιοχή της Αθήνας συγκροτεί μια σύγχρονη Μητρόπολη με μοναδικά φυσικά, αισθητικά και πολιτιστικά πλεονεκτήματα τα οποία τονίζουν τόσο την αρχαία όσο και τη σύγχρονη ιστορία της. Αποτελεί μια αυτοτελή Περιφέρεια της χώρας, την Περιφέρεια Αττικής. Είναι η μεγαλύτερη Περιφέρεια, από άποψη πληθυσμού και πυκνότητας κατοίκων, καθώς και οικονομικής δραστηριότητας.

¹ Στατιστική υπηρεσία ΥΠ.ΧΩ.ΔΕ. Πίνακας μεταβολών του πληθυσμού της Αθήνας

Είναι πλέον ολοφάνερο ότι η παλαιά, ήσυχη πόλη με τα ιστορικά της μνημεία και τα χαμηλά κτίρια να διαχωρίζονται από τους μικρούς γειτονικούς δήμους με μια φαρδιά ζώνη περιαστικού πρασίνου δεν υπάρχουν πλέον. Η Αθήνα «εξερράγη» προς όλες τις κατευθύνσεις και αγκομαχά κάτω από πιεστικά προβλήματα όπως είναι η ποιότητα του περιβάλλοντος, οι κοινωνικές ανισότητες, τα προβλήματα στις μεταφορές και στις υποδομές.

Όλα θυσιάστηκαν στο βωμό του κέρδους φυσικών προσώπων και μερικών ψήφων. Αλλά ας μην είμαστε και αγάριστοι εμείς η νέα γενιά! Σε πείσμα των καιρών κάτι έχει σωθεί, το ιστορικό κέντρο πράγματι υπάρχει, επίσης και τα Μνημεία (όσα σώθηκαν από τους καιρούς) είναι εκεί για να μας θυμίσουν ότι κάποτε πριν πολλά χρόνια ήμασταν απλά η καλύτερη.

Ένα σπουδαίο έργο που βοηθά στην ανάδειξη των ιστορικών μνημείων, είναι ο πεζόδρομος της Διονυσίου Αρεοπαγίτου και Αποστόλου Παύλου. Το έργο αυτό υλοποιήθηκε με την βοήθεια του ΥΠΕΧΩΔΕ του Υπουργείου Πολιτισμού και του προγράμματος ΕΑΧΑ (ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων Αθήνας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφεται:

- Η ιστορική αναδρομή με τις διάφορες μορφές που έχει πάρει η πλατεία Ομονοίας.
- Η υπόγεια δραστηριότητα της πλατείας Ομονοίας.
- Η εμπορικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή της Ομονοίας (φωτογραφικό υλικό).
- Φωτογραφικό υλικό με τα κτίρια τα οποία βρίσκονται περιμετρικά της πλατείας Ομονοίας.
- Μια σύντομη αναφορά οδών οι οποίες καταλήγουν στην πλατεία Ομονοίας

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου, είναι η καλύτερη δυνατή κατανόηση της εικόνας της πλατείας προσπαθώντας να αντλήσουμε πληροφορίες από την εποχή που πρώτο σχεδιάστηκε έως και σήμερα.

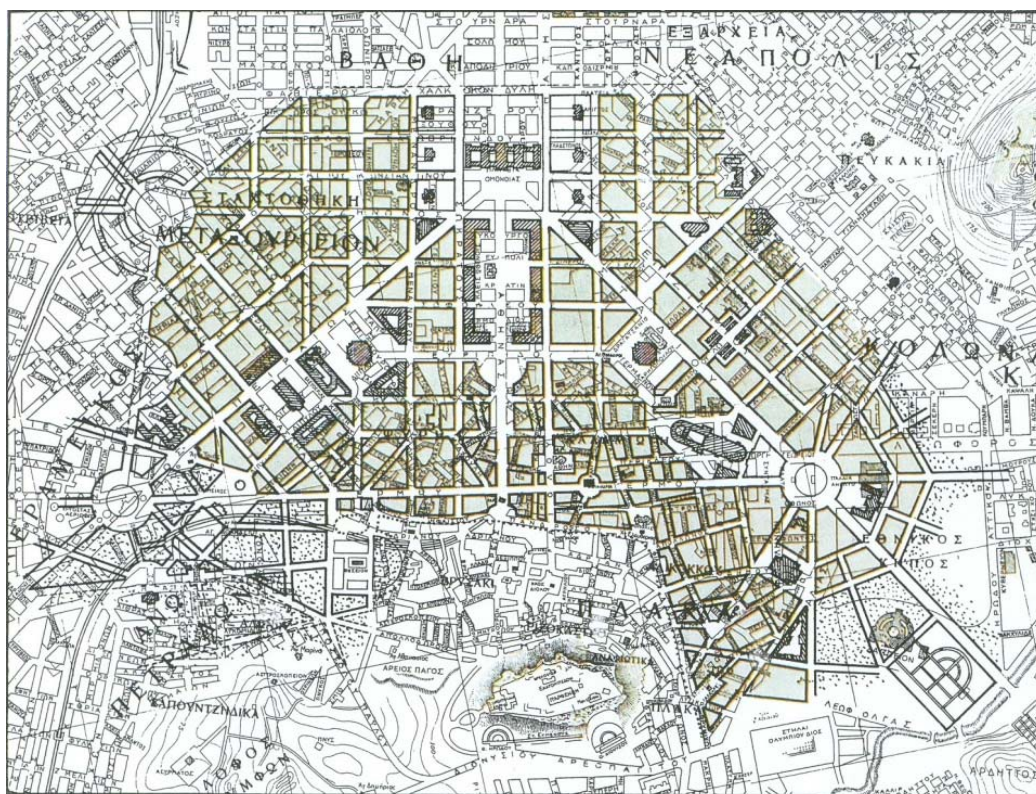

ΟΜΟΝΟΙΑ... σημερινή μορφή

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

2.1. Διάφορες μορφές της πλατείας Ομονοίας

Ο χώρος που καταλαμβάνει σήμερα η πλατεία Ομονοίας αποτελούσε το βορειότερο άκρο του πρώτου πολεοδομικού σχεδίου της Αθήνας που συνέταξαν το 1833 οι αρχιτέκτονες Σταμάτιος Κλεάνθης και Edward Schaubert. Στη θέση αυτή οι δύο αρχιτέκτονες δημιούργησαν μια ορθογώνια σε σχήμα πλατεία και στο κέντρο της τοποθετούσαν τα Ανάκτορα με θέα προς την Ακρόπολη. Έντεκα οδοί, με σημαντικότερες τις οδούς Πειραιώς, Σταδίου, Πανεπιστημίου, Αθηνάς και Αιόλου, κατέληγαν στην πλατεία αυτή.

Το σχέδιο Κλεάνθους και Σάουμπερτ εν σχέσει προς την σημερινή πόλιν.

ΧΑΡΤΗΣ 3. Το Σχέδιο Κλεάνθης και Σάουμπερτ εν σχέσει προς την σημερινήν πόλιν

“ Πλατεία Ανακτόρων ” ήταν η πρώτη επίσημη ονομασία της πλατείας, που αποτελούσε ουσιαστικά το διοικητικό κέντρο της πρωτεύουσας. Εκτός από τα Ανάκτορα, υπουργεία και άλλα δημόσια κτίρια προβλεπόταν να χτιστούν στις τρεις πλευρές της και ένα μεγάλο άλσος δημιουργήθηκε βορείως των Ανακτόρων.

Μια δεύτερη, τέλος, ορθογώνια σε σχήμα πλατεία, με την επωνυμία ‘‘ Κήπος του λαού ‘‘, ανοιγόταν στον άξονα της οδού Αθηνάς, ακριβώς μπροστά από την πλατεία των Ανακτόρων, όπου τοποθετούσαν το θέατρο, το χρηματιστήριο και το καζίνο.

Η εφαρμογή όμως του πολεοδομικού σχεδίου των Κλεάνθη – Schaubert δεν προχώρησε, μετά τις έντονες αντιδράσεις των Αθηναίων που υποστήριζαν ότι θίγονταν τα συμφέροντά τους. Γι’ αυτό, για να βρεθεί μια συμβιβαστική λύση, ανάθεσαν το 1834 στον Γερμανό αρχιτέκτονα Leo von Klenze (Εικόνα 2.κεφαλαίο 1^ο) να αναθεωρήσει το σχέδιο, στα σημεία τουλάχιστον εκείνα που είχαν προκαλέσει τις μεγαλύτερες αντιδράσεις των κατοίκων.

Ο Klenze, στο σχέδιό του, μετέφερε το διοικητικό κέντρο με τα Ανάκτορα από την Ομόνοια στην περιοχή του Κεραμικού. Στη συμβολή των οδών Σταδίου και Πειραιώς, εκεί όπου στο σχέδιο των Κλεάνθη – Schaubert εκτεινόταν η πλατεία των Ανακτόρων, δημιούργησε μια πολύ μικρότερη κυκλική πλατεία, πρόδρομο της σημερινής πλατείας Ομονοίας.

Η πλατεία αυτή καταγράφεται στο σχέδιο του Klenze ως ‘‘ Πλατεία Όθωνος ‘‘. Στο κέντρο της τοποθετούσε το ναό του Σωτήρος, που η ανέγερσή του αποφασίστηκε το 1834, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για τη νικηφόρα έκβαση της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Ούτε όμως το σχέδιο του Klenze εφαρμόστηκε πλήρως. Έτσι, με το Βασιλικό Διάταγμα της 18ης Δεκεμβρίου 1849 η πλατεία πήρε και πάλι σχήμα ορθογώνιο, και λίγο αργότερα (1857 – 1861) επιχωματώθηκε και δεντροφυτεύτηκε. Το 1859, με την ευκαιρία του εορτασμού των 25 χρόνων της νέας πρωτεύουσας, αποφασίστηκε να στηθεί στο κέντρο της πλατείας ο ανδριάντας του Όθωνος. Η απόφαση αυτή δεν υλοποιήθηκε, γιατί λίγο αργότερα, στις 11 Οκτωβρίου 1862, έγινε η έξωση του Όθωνος από την Ελλάδα. Μαζί της σβήστηκε και η ονομασία ‘‘ Πλατεία Όθωνος ‘‘.

Το 1863, επί δημαρχίας Εμμ. Κουτσικάρη, με την πίστη ότι η πλατεία αυτή θα έπρεπε να γίνει σύμβολο ενότητας, μετονομάστηκε σε από “Πλατεία Όθωνος” σε “Πλατεία Ομονοίας”. Το 1870, αποφασίστηκε και πάλι η ανέγερση μνημείου στο κέντρο της πλατείας, σε έκφραση ευγνωμοσύνης του έθνους προς τους Αγωνιστές του 1821, απόφαση που τελικά δεν πραγματοποιήθηκε.

Από την εποχή αυτή η πλατεία Ομονοίας, μαζί και την πλατεία Συντάγματος, αποτελούν τις δύο κεντρικές πλατείες της πρωτεύουσας.

Προς τα τέλη του 19ου αιώνα η πλατεία Ομονοίας δεντροφυτεύεται συστηματικά, κατασκευάζεται στο κέντρο της μια μαρμάρινη πολυγωνική εξέδρα μουσικής και από το 1877 φωτίζεται με λάμπες φωταερίου (εικόνα 2^α). Την απόλυτη γαλήνη της πλατείας τη χάλασε το 1888, η εγκατάσταση στη γειτονική πλατεία Λαυρίου της αφετηρίας του «θηρίου» ατμοκίνητου τραίνου αρχικά και ηλεκτροκίνητου από το 1901 για την μακρινή εξοχή της Κηφισιάς.

‘Η πλατεία ‘Ομονοίας τὸ 1890. Ὁφικὸς πρὸς τὰς ὁδοὺς ‘Αγ. Κωνσταντίνου καὶ Πειραιῶς. Ἀριστερά, ‘Εργέστου Τσιλλερ, 1889, τὸ ξενοδοχείον «Μέγας Ἀλέξανδρος», ἀρχικῶς τριώροφον.

Εικόνα 2α. Η ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 19^{ΟΥ}. ΔΙΑΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ Η ΠΟΛΥΓΩΝΙΚΗ ΕΞΕΔΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.

Τον ίδιο χρόνο, επί δημαρχίας Τημολέοντα Φιλήμονα, η πλατεία επισκευάστηκε και διαρρυθμίστηκε, καθορίστηκε παίρνοντας σχεδόν τη σημερινή χωροταξική της εμφάνιση.

Την ίδια εποχή η πλατεία Ομονοίας έδωσε το παρόν και στην προσπάθεια για αναγέννηση του αθλητισμού και της γυμναστικής στη χώρα μας, αφού σε ένα γήπεδο της δημιουργήθηκε το πρώτο Γυμναστήριο του Ελληνικού Αθλητικού Συλλόγου.

Από πολύ παλαιά λόγω της θέσης της πάνω σε έναν από τους σπουδαιότερους οδικούς κόμβους η πλατεία Ομονοίας ήταν σταθμός των αμαξιών (εικόνα 4), ενώ το 1880 έγινε αφετηρία του ιπποσιδηρόδρομου. Το 1908 από την Ομόνοια περνούσαν και τα ηλεκτροκίνητα τραμ. Ο νέος σταθμός του ηλεκτρικού τραίνου, όταν πλέον η γραμμή έφθασε ως την Κηφισιά, θεμελιώθηκε στις 7 Ιανουαρίου 1928 και εγκαινιάστηκε το 1930. Η πλατεία έγινε τότε κυκλική και κατασκευάστηκαν περίπτερα για τους ανθοπώλες στο κέντρο της (εικόνα 3).

Εικόνα 3. Η κυκλική πλατεία Ομονοίας με περίπτερα για τους ανθοπώλες στο κέντρο της

Εικόνα 4. Από πολύ παλαιά λόγω της θέσης της πάνω σε έναν από τους σπουδαιότερους οδικούς κόμβους η πλατεία Ομονοίας ήταν σταθμός των αμαξιών.

Η κατασκευή υποσταθμού του ηλεκτρικού ρεύματος στο νέο σταθμό της Ομόνοιας και η ανάγκη να καλυφθεί ο αγωγός καπνοδόχου, έγιναν αιτία να στηθούν οκτώ ογκώδη τσιμεντένια αγάλματα Μουσών πάνω σε ψηλά βάθρα. Το ένα από αυτά έκρυβε τον αεραγωγό, ενώ στις βάσεις των υπολοίπων ανοίχθηκαν περίπτερα που η εκμετάλλευση τους δόθηκε σε αναπήρους.

Πολλές ήταν όμως οι αρνητικές αντιδράσεις για την νέα μορφή της πλατείας, για αυτό λίγο αργότερα, επί δημαρχίας Κ. Κοτζιά, απομακρύνθηκαν τα ακαλαίσθητα αγάλματα των Μουσών.

Μεγάλη αναδιάταξη της πλατείας Ομονοίας έγινε το 1960. Τότε περιορίστηκε στο ελάχιστο ο χώρος της κι ένα μεγάλο σιντριβάνι κατασκευάστηκε στο κέντρο της κυκλικής πλατείας. Η μορφή αυτή άλλαξε και πάλι επί δημαρχίας Μιλτιάδη Έβερτ, όταν τοποθετήθηκε στο κέντρο της πλατείας ο γυάλινος “Δρομέας” του γλύπτη Βαρώτσου, και φυτεύτηκαν φοίνικες στην περιφέρειά της. Με την έναρξη εργασιών του ΜΕΤΡΟ ο “Δρομέας” μεταφέρθηκε στη λεωφόρο Κηφισίας μπροστά από το ξενοδοχείο Χίλτον, και η πλατεία Ομονοίας μετατράπηκε σε εργοτάξιο.

Στα τέλη του 19ου αιώνα η Ομόνοια ήταν από τις πιο κεντρικές περιοχές της Αθήνας με μεγάλα και καλά ξενοδοχεία όπως το “Μπάγκειον” και ο “Μέγας Αλέξανδρος”, και με πολλά καφενεία και κέντρα διασκέδασης.

Ο χαρακτήρας της άρχισε να αλλάζει κυρίως από τις πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα. Έγινε πιο λαϊκός και επαρχιακός σε σύγκριση με την πλατεία Συντάγματος, γεγονός στο οποίο συνέτειναν τόσο η γειτνίαση της πλατείας με τους σταθμούς των τρένων και με αφετηρίες μεταφορικών μέσων όσο και οι δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν στην περιοχή.

Σήμερα έχει μετατραπεί ουσιαστικά σε οδικό κόμβο και δεν λειτουργεί πλέον ως πλατεία, ως χώρος δηλαδή αναψυχής και περιπάτου.

2.2 Η υπόγεια ζωή της Ομόνοιας

ΟΜΟΝΟΙΑ δεν είναι μόνο ότι βλέπει ο ήλιος.

Η πλατεία Ομονοίας είναι ένα σκαμμένο σημείο.

Κάτω από την μουντή επιφάνειά της βρίσκεται ένας άλλος κόσμος, τόσο σε ιστορία όσο και σε τεχνολογία. Ο ΗΣΑΠ με ιστορία έναν αιώνα και βάλε, και τώρα πρόσφατα το ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ, εξυπηρετούν χιλιάδες (περίπου 150,000) Αθηναίους πολίτες σε καθημερινή βάση.

2.2.1 ΗΣΑΠ: Σταθμός της Ομονοίας-Ιστορία δυο αιώνων

Ιστορία δύο αιώνων: Στην πρώτη του μορφή ο σταθμός της Ομονοίας ήταν βυθισμένος ανοικτός και όχι υπόγειος και δημιουργήθηκε κατά την επέκταση της γραμμής του Ηλεκτρικού από το Θησείο (που ήταν ως τότε το τέρμα) ως την Κηφισιά.

Τα κατασκευαστικά προβλήματα που εντοπίστηκαν στη σήραγγα προκάλεσαν σκληρούς δικαστικούς αγώνες μεταξύ του κατασκευαστή και των "Σιδηροδρόμων

Αθηνών-Πειραιώς", οι οποίοι έληξαν με συμβιβασμό και ο σταθμός εγκαινιάστηκε με τρία χρόνια καθυστέρηση, στις 17 Μαΐου 1895.

Ο σταθμός του Ηλεκτρικού στην Ομόνοια είναι σήμερα ένας χώρος ιδανικός για καταθλιπτικές σκέψεις, ιδίως αν έρχεσαι από το επίπεδο του φωτεινού και καλογουλισμένου Μετρό, αλλά το Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων του υπουργείου Πολιτισμού έχει χαρακτηρίσει διατηρητέους τους σταθμούς Ομοנוίας και Βικτορίας. Στόχος να περιφρουρηθεί η ιστορική μνήμη, το ύφος και η φυσιογνωμία τους.

Ο σταθμός της Ομόνοιας, όπως και της Βικτορίας, θεμελιώθηκε το 1928. Δούλεψαν με ξεχωριστό μεράκι 700-800 εργάτες και παρέδωσαν το έργο μέσα σε 28 μήνες, χρόνος-ρεκόρ ακόμη και για τα δεδομένα του Μετρό.

Σχεδιάστηκε κατά τα πρότυπα των μεγαλύτερων υπόγειων σταθμών της Ευρώπης και έχει μήκος 100 μέτρα και πλάτος 27 μέτρα.

Θεωρείται μικρογραφία του κεντρικού σταθμού στο Μιλάνο και στην εποχή του είχε χαρακτηριστεί πολυτελής. Πολύ αργότερα “ξέπεσε” και έγινε στέκι για περιθωριακές ομάδες και μετανάστες.

Εικόνα 5. Ο σταθμός του ΗΣΑΠ...χθες.

Εικόνα 6. Ο σταθμός του ΗΣΑΠ...σήμερα

Για το ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ που βρίσκεται στο δεύτερο υπόγειο της πλατείας μόνο καλά λόγια μπορεί να πει κανείς. Είναι μια σύγχρονη κατασκευή αλλά χωρίς ιστορία. Τα πλεονεκτήματα που προσφέρει στους πολίτες της Αθήνας πολλά. Θα μπορούσαμε να το αποκαλέσουμε “Βασιλιάς της Πρωτεύουσας” στις μεταφορές ανθρώπων. Είναι μια κατασκευή που διαιρεί τους χρόνους κίνησης των πολιτών, αλλά και μια κολοσσιαία επιχείρηση, αφού όταν όλοι οι άλλοι οργανισμοί μέσω μαζικής μεταφοράς εμφανίζουν οικονομικά ελλείμματα, το ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ εμφανίζει κέρδη. Επίσης έχει μεγάλο δείκτη ασφάλειας αλλά και καθαριότητας.

Εικόνα 6^α. Φωτογραφία του ΑΤΤΙΚΟΥ ΜΕΤΡΟΥ Ομόνοιας σε στάδιο κατασκευής.³

2.3 Η εμπορική κίνηση της Ομόνοιας

Όλες οι δραστηριότητες σχεδόν που υπάρχουν στον πλανήτη μας, υπάρχουν και επιβιώνουν στην Ομόνοια. Από σημαντικές δημόσιες υπηρεσίες, γραφεία, πολυκαταστήματα, εστιατόρια, ξενοδοχεία για κάθε τσέπη και γούστο, ψιλικατζίδικα, περίπτερα, οίκοι ανοχής, τεχνίτες, εργάτες, αγαθά από τους πέντε ηπείρους, πλανόδιους πωλητές και πολλά άλλα. Υπάρχει τεράστια εμπορική δραστηριότητα μέσα σε 2-3 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

Το να έχεις μια επιχείρηση στην Ομόνοια, πρέπει να διαθέτεις μεγάλη υπομονή και μεγάλα κότσια, αφού έχεις να κάνεις με ανθρώπους που έχουν βλαβερές συνήθειες όπως να κλέβουν κ.α. Από την άλλη μια επιχείρηση στην Ομόνοια αφήνει πολλά κέρδη αφού υπάρχει τεράστια κίνηση πεζών.

Καλή επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί και το περίπτερο στην παρακάτω εικόνα (εικόνα7). Διακρίνονται οι κρεμασμένες εφημερίδες ξένου τύπου και γύρο από αυτό οι οικονομική μετανάστες που αγωνιούν να διαβάσουν τα νέα από την πατρίδα τους. Αυτή η επιχείρηση αποφέρει μεγάλο τζίρο κάθε ημέρα και αφήνει σημαντικά

³ Φωτογραφική αποτύπωση εργασιών ΜΕΤΡΟ. Πηγή:<http://www.atticometro.gr>.

κέρδη.

Εικόνα 7.Περίπτερο επάνω στην Πλατεία Ομονοίας, διακρίνονται οι οικονομική μετανάστες και οι κρεμασμένες εφημερίδες ξένου τύπου

Και τα ξενοδοχεία έχουν την τιμητική τους στην Ομόνοια. Μεγάλες επιχειρήσεις με ικανοποιητικό αριθμό ατόμων που εργάζονται σε αυτά και με πελάτες κυρίως τουρίστες οι οποίοι βολεύονται από την πολύ καλή τοποθεσία της Ομόνοιας σε σχέση με την αρχαία Αθήνα.

Εικόνα 8- Ξενοδοχείο ACROPOL βρίσκεται στην αρχή της οδού ΠΕΙΡΑΙΩΣ-

Εικόνα 9. Μεγάλες αλυσίδες fast food.

Ακόμη και οι πλανόδιοι πωλητές έχουν μερίδιο από την πίτα τις εμπορικής κίνησης στην Ομόνοια.

Εικόνα 10. Πλανόδιος πωλητής με το μαγαζί του

2.4 Κτίρια που περιτριγυρίζουν την πλατεία

Εικόνα 11. Ξενοδοχείο ΜΠΑΓΚΕΙΩΝ στην συμβολή Αθηνάς και Σταδίου. Ιστορικό κλασσικό κτίριο το οποίο είναι διατηρητέο. Κτίριο που δίνει αρχοντιά στην πλατεία.

Εικόνα 12. Ξενοδοχείο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ στη συμβολή Αθηνάς και Πειραιώς. Κλασσικό κτίριο το οποίο είναι διατηρητέο. Θα το λέγαμε και αδερφάκι του ΜΠΑΓΚΕΙΩΝ, αφού η αρχιτεκτονική του δομή είναι η ίδια.

Εικόνα 13. Επιβλητικό κτίριο το οποίο στεγάζει το ΟΜΟΝΟΙΑ GRAND HOTEL. Στο ισόγειο στεγάζει καταστήματα. Βρίσκεται στην αρχή του Πειραιώς.

Εικόνα 14. Φρεσκοβαμμένο κτίριο που φιλοξενεί κατάστημα ειδών ρουχισμού. Βρίσκεται στην αρχή της οδού ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.

Εικόνα 15. Διο καλοδιατηρημένα κτίρια το ένα φιλοξενεί το ξενοδοχείο LA MIRAGE.

Εικόνα 16. Κτίριο που φιλοξενεί κατάστημα HONDOS CENTER

**Εικόνα 17. Κτίριο που βρίσκεται στην αρχή της οδού 3^{ης} ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
Κτίριο που χρονολογείται πριν από το 1890, και παλιά λειτουργούσε σαν
παράρτημα του ξενοδοχείου ΜΠΑΓΚΕΙΩΝ.**

Εικόνα 18. Είναι ολοφάνερο η ομορφιά, επιβλητικότητα, η αρχιτεκτονική αρχοντιά του κτιρίου που βρίσκεται στα δεξιά της φωτογραφίας, παρ'ότι είναι γηραιότερο από τα αλλα δύο κτίρια. Φυσικά στο εσωτερικό της φιλοξενεί κάτι μεγάλο και με κύρος, την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Εικόνα 19. Οι αρχιτέκτονες όταν σχεδίαζαν τα δυο αυτά κτίρια μάλλον δεν θα ήξεραν τίποτε άλλο παρά μόνο να τραβούν κατακόρυφες και

οριζόντιες γραμμές. Είναι δυο κτίρια χωρίς ομορφιά στην αισθητική της πλατείας. Το ένα βρίσκεται από την μεριά της ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ και το άλλο από την ΣΤΑΔΙΟΥ.

2.5 Οι δρόμοι που καταλήγουν στην πλατεία Ομονοίας

Έξι (6) κεντρικοί δρόμοι καταλήγουν στην πλατεία Ομονοίας, η οδός Πανεπιστημίου, Σταδίου, Αθηνάς, Πειραιώς, Αγίου Κωνσταντίνου και Γ' Σεπτεμβρίου, μετατρέποντας την Ομόνοια σε κυκλοφοριακό κόμβο.

2.5.1 Οδός Σταδίου

Ο κεντρικός αυτός δρόμος της Αθήνας πήρε το όνομά του από την αρχική πρόβλεψη που υπήρχε στο σχέδιο της πόλης να φτάσει μέχρι το χώρο έξω από το Στάδιο, ή σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, επειδή το μήκος του είναι όσο η αρχαία μονάδα μήκους «στάδιο».

Σήμερα η οδός ΣΤΑΔΙΟΥ μια σημαντική κυκλοφοριακή αρτηρία για την Αθήνα, εξυπηρετεί πολλούς σκοπούς. Στο πυρήνα της περνάνε χιλιάδες αυτοκίνητα την ημέρα, ενώ στις όχθες της επιβιώνουν πολλά καταστήματα και γραφεία.

Εικόνα 20. Οδός ΣΤΑΔΙΟΥ...στην αρχή της από την πλατεία ΟΜΟΝΟΙΑΣ

2.5.2 Οδός Αθηνάς

Άλλος ένας από τους παλιότερους δρόμους που εκβάλλουν από την πλατεία Ομονοίας είναι και η οδός Αθηνάς

Συνδέει την πλατεία Ομονοίας με την πλατεία Κοτζιά και στη συνέχεια της, αφού διασχίσει την περιοχή του Ψυρρή καταλήγει στο Μοναστηράκι και την οδό Ερμού, έχοντας ως θέα την εικόνα του Παρθενώνα και της παλιάς Αγοράς. Σημαντικά και σπουδαία κτίρια κατοικούν στην οδό ΑΘΗΝΑΣ. Στην αρχή της στέκονται καμαρωτά τα δύο ξενοδοχεία, ΜΠΑΚΕΙΩΝ και ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Στη συνέχεια το κτίριο του δημαρχείου Αθηνών (εικόνα 21).

Εικόνα 21. Οδός ΑΘΗΝΑΣ, μπροστά από το Δημαρχείο ΑΘΗΝΩΝ

Λίγο πιο πέρα από το Δημαρχείο βρίσκεται και η ΒΑΡΒΑΚΙΟΣ ΑΓΟΡΑ.

2.5.3 Οδός Αγίου Κωνσταντίνου

Η Αγίου Κωνσταντίνου ανήκει στο δυτικό τμήμα της πλατειάς συνδέοντας το κέντρο της πρωτεύουσας με μια άλλη από της πιο παλαιές ίσως πλατείες της πόλης, την πλατεία Καραϊσκάκη αλλά και τη περιοχή του Μεταξουργείου. Η οδός αυτή φιλοξενεί το κτίριο του ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ.

2.5.4 Οδός Γ΄ Σεπτεμβρίου

Στη βόρεια πλευρά της πλατειάς βρίσκεται η Γ΄ Σεπτεμβρίου, παράλληλη της 28ης Οκτωβρίου (Πατησίων). Στη διαδρομή της θα συναντήσουμε την πλατεία Λαυρίου και λίγο πιο κάτω την πλατεία Βικτορίας έως ότου να διασταυρωθούμε με την οδό Αγίου Μελετίου.

⁴ Εικόνα 22. Οδός Γ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ πριν πολλά χρόνια

2.5.5 Οδός Πανεπιστημίου

⁴ Εικόνα από <Ενθύμιον Αθηνών > του συγγραφέα Θανάση Παπαϊωάννου

Ο κεντρικός αυτός δρόμος της σημερινής Αθήνας στα μισά του περασμένου αιώνα ήταν ένα ρέμα στους πρόποδες του Λυκαβηττού. Είχε αρχίσει όμως να ωριμάζει η ιδέα της επιχωμάτωσής του και όταν πραγματοποιήθηκε φυτεύτηκαν από τη μια κι από την άλλη πλευρά του δεντροστοιχίες και ονομάστηκε οδός «Βουλεβαρδίου», όνομα που προέρχεται σε κακή ελληνική απόδοση από τη γαλλική λέξη «μπουλβάρ» (boulevard), που σημαίνει πλατύς, δεντροφυτεμένος δρόμος για περίπατο και λεωφόρος. Το όνομα Πανεπιστημίου το πήρε αργότερα. Σημαντικά και όμορφα κτίρια περιέχει η ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ. Πρότασή και επιθυμία μας είναι όλοι η οδός να πεζοδρομηθεί και να φυτευτεί. Η ροή των αυτοκινήτων να γίνει υπογείως. Έτσι θα δημιουργούσαμε έναν παράδεισο για περίπατο μέσα στην κόλαση της πόλης.

Εικόνα 23. Οδός ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ συναντά την πλατεία ΟΜΟΝΟΙΑΣ. Η ροή των οχημάτων καταλήγει στην πλατεία ΟΜΟΝΟΙΑΣ

2.5.6 Οδός Πειραιώς

Η κατασκευή της οδού Πειραιώς πραγματοποιήθηκε εντός του έτους 1836, έχοντας ως κύριο μέλημα να συνδέσει την πόλη των Αθηνών με αυτή του Πειραιά.

Τότε η Κυβέρνηση ήρθε σε συμφωνία με τον Βαυαρό επιχειρηματία Στρόγκ, στην οποία συμφωνία παρεχωρήθη σε αυτόν το προνόμιο της εκμετάλλευσης λεωφορειακής συγκοινωνίας μεταξύ Αθηνών και Πειραιώς. Συγχρόνως έγινε γνωστό από τον τύπο οι πρώτες σκέψεις περί συνδέσεως των δυο πόλεων δια σιδηροδρόμου. Η κατασκευή της ανατέθηκε στον Σπίς, καθ'υπόδειξη του Κλέντσε, ο οποίος την κατασκεύασε λιθόστρωτη.

Προϋπολόγισε ο Κλέντσε το έργο σε 15.000 δρχ. Προσφέρθηκαν εργολάβοι να το εκτελέσουν αντί 25.000 δρχ. και είχε φθάσει η δαπάνη της εκτέλεσης σε 24.000 δρχ.

Η οδός φιλοξενεί σήμερα πολλά μαγαζιά και βιοτεχνίες. Επίσης συνδέει το κέντρο με τα δυτικά προάστια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφεται:

- Η εισροή οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα τα τελευταία 15 χρόνια. Στατιστικά στοιχεία.
- Παράνομη μηχανισμοί εισόδου των οικονομικών μεταναστών.
- Λόγοι που οι οικονομικοί μετανάστες προτιμούν την περιοχή της Ομονοίας.
- Ο ρόλος των οικονομικών μεταναστών στην Ομόνοια

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι, η διατύπωση στατιστικών στοιχείων των οικονομικών μεταναστών οι οποίοι ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα και ειδικά στην περιοχή της Ομονοίας, τονίζοντας μερικούς από τους λόγους που συντελούν στο μεγάλο ποσοστό συσσώρευσης οικονομικών μεταναστών στην Ομόνοια.

3. Η ΕΙΣΡΟΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 15 ΧΡΟΝΙΑ

3.1 Ο πολυεθνικός χαρακτήρας του κέντρου της Αθήνας

Την τελευταία δεκαετία του προηγούμενου αιώνα χιλιάδες οικονομικοί μετανάστες είχαν προορισμό την ΕΛΛΑΔΑ και μεγάλο ποσοστό από αυτούς ζουν στην Αθήνα, δημιουργώντας δεκάδες «μικρές πόλεις», χαράζοντας τα «σύνορά τους» μέσα σε λίγα οικοδομικά τετράγωνα γύρω από την πλατεία Ομονοίας, το Μεταξουργείο, την Κυψέλη, το Παγκράτι: Πολωνοί στη Μιχαήλ Βόδα, Ρώσοι στην Κουμουνδούρου, και Έλληνες Μουσουλμάνοι στο Γκάζι.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής (ΙΜΕΠΟ), βασισμένα στην απογραφή του 2001, καταγράφονται 762.191 άτομα που κατοικούν στη χώρα χωρίς ελληνική υπηκοότητα, αποτελώντας το 7% του συνολικού πληθυσμού. Από αυτούς οι 690.000 είναι υπήκοοι τρίτων, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρών.

Επισημαίνεται ακόμη ότι για το 2004, ο αλλοδαπός πληθυσμός από τρίτες χώρες ήταν 900.000, αν συμπεριληφθούν με μετριοπαθείς υπολογισμούς οι παράνομοι μετανάστες.

Εάν προστεθούν και οι μετανάστες που έχουν κάρτα ομογενή, τότε ο αριθμός ανεβαίνει στους 1.150.00 ανθρώπους. Δηλαδή το 10,3% του συνολικού πληθυσμού!

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΟΗΕ (Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών), το 2015 ο πληθυσμός της Ελλάδας θα είναι 14 εκατομμύρια, εκ των οποίων το 20% θα είναι αλλοδαποί από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.⁵

⁵ Άρθρο από τη βιβλιοθήκη αρχείων της εφημερίδας "ΤΑ ΝΕΑ" με θέμα "Οι μετανάστες και η Ελλάδα.

3.2Η «γκετοποίηση» των αλλοδαπών στην Αθήνα

Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της Ε.Ε. η οποία έχει μία τόσο πολυπληθή εθνικότητα μεταναστών, τους Αλβανούς, που αποτελούν το 56% του συνόλου των αλλοδαπών.

Η αναλογία των δύο φύλων στις διάφορες εθνικότητες δεν είναι σταθερή: Ορισμένες ασιατικές μειονότητες (Πακιστάν, Μπαγκλαντές, Ινδία) έχουν σχεδόν μόνο ανδρικό πληθυσμό. Αντίθετα, από Ουκρανία, Μολδαβία και Φιλιππίνες ο γυναικείος πληθυσμός στην Ελλάδα φτάνει στο 70%.

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση αλλοδαπών παρατηρείται στο κέντρο της Αθήνας, με 132.000 ανθρώπους (17% επί του συνόλου της επικράτειας), ενισχύοντας την άποψη ότι μελλοντική γκετοποίησή τους δεν είναι καθόλου απίθανη.⁶

3.3 Νόμιμοι και παράνομοι μηχανισμοί εισόδου και ενσωμάτωσης του οικονομικού μετανάστη στην εγχώρια αγορά

Το φαινόμενο της μετακίνησης των οικονομικών μεταναστών από υπανάπτυκτες χώρες ξεκίνησε κατά τη δεκαετία του '90 και οφείλεται κυρίως στην κατάργηση του κομμουνιστικού καθεστώτος όπως η Αλβανία, Ρουμανία κ.α. Ο σκοπός των μεταναστών, η ανάγκη καλύτερων συνθηκών διαβίωσης και εύρεσης εργασίας. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να εγκαταλείψουν τις χώρες τους και να επιλέξουν διάφορους τρόπους διαφυγής είτε νόμιμους είτε παράνομους. Εστιάζοντας κυρίως στο φαινόμενο της παράνομης μετανάστευσης, παρατηρείται εκμετάλλευση και τα ποσά για την μεταφορά των μεταναστών κυμαίνεται από 3.000 έως 8.000\$ ανά άτομο, ενώ ο συνολικός τζίρος της παράνομης μεταφοράς αλλοδαπών φτάνει σύμφωνα με τον «Economist», τα 4 δισ. ευρώ!

6.7. Άρθρα από τη βιβλιοθήκη αρχείων της εφημερίδας "ΤΑ ΝΕΑ" με θέμα "Οι μετανάστες και η Ελλάδα.

Η Αυστραλία (25%), ο Καναδάς (18,5%) και οι ΗΠΑ (10,5%), είναι οι χώρες με τους περισσότερους μετανάστες στο εργατικό δυναμικό, ενώ στην Ε.Ε. το ποσοστό μόλις που αγγίζει το 5%. Στις υπόλοιπες ανεπτυγμένες χώρες η μετανάστευση είναι ακόμη πιο περιορισμένη (π.χ. Ιαπωνία 1%), καθώς υπάρχουν αυστηροί περιορισμοί στις μετακινήσεις και μετεγκαταστάσεις των ανθρώπων.

Έντονη είναι και στη χώρα μας η παρουσία των οικονομικών μεταναστών οι οποίοι προτιμούν κυρίως τα μεγάλα αστικά κέντρα για να ζήσουν. Το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταναστών συσσωρεύεται στην Αθήνα. Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών συγκεντρώνεται στην περιοχή της Ομονοίας για το ξεκίνημά τους. Γενικά στην Ελλάδα, δεν παρατηρείται ιδιαίτερο «μεταναστευτικό ζήτημα», κι αυτό κυρίως επειδή η ανάπτυξη ήταν ικανοποιητική τα τελευταία χρόνια και οι περισσότεροι από τους οικονομικούς μετανάστες είχαν και έχουν ακόμη δουλειές, κυρίως στις κατασκευές και στη γεωργία, με σημαντική συμβολή στο Ακαθάριστο Εγχώριο ΠροϊόνΑΕΠ.⁷

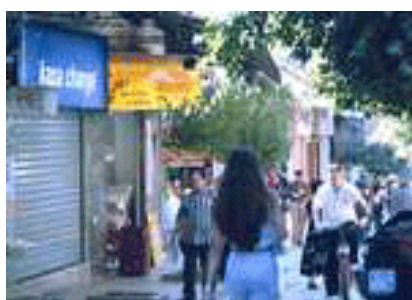
3.4 Η κοινωνική και χωρική διάρθρωση των οικονομικών μεταναστών

Στην περιοχή της Ομόνοιας κατοικούν ποικιλία λαών, με διαφορετικό τρόπο ζωής, κουλτούρας, ήθη και έθιμα. Μια πολύχρωμη μάζα ανθρώπων είναι μαζεμένη σε λίγα τετραγωνικά χιλιόμετρα γύρω από την πλατεία Ομονοίας.

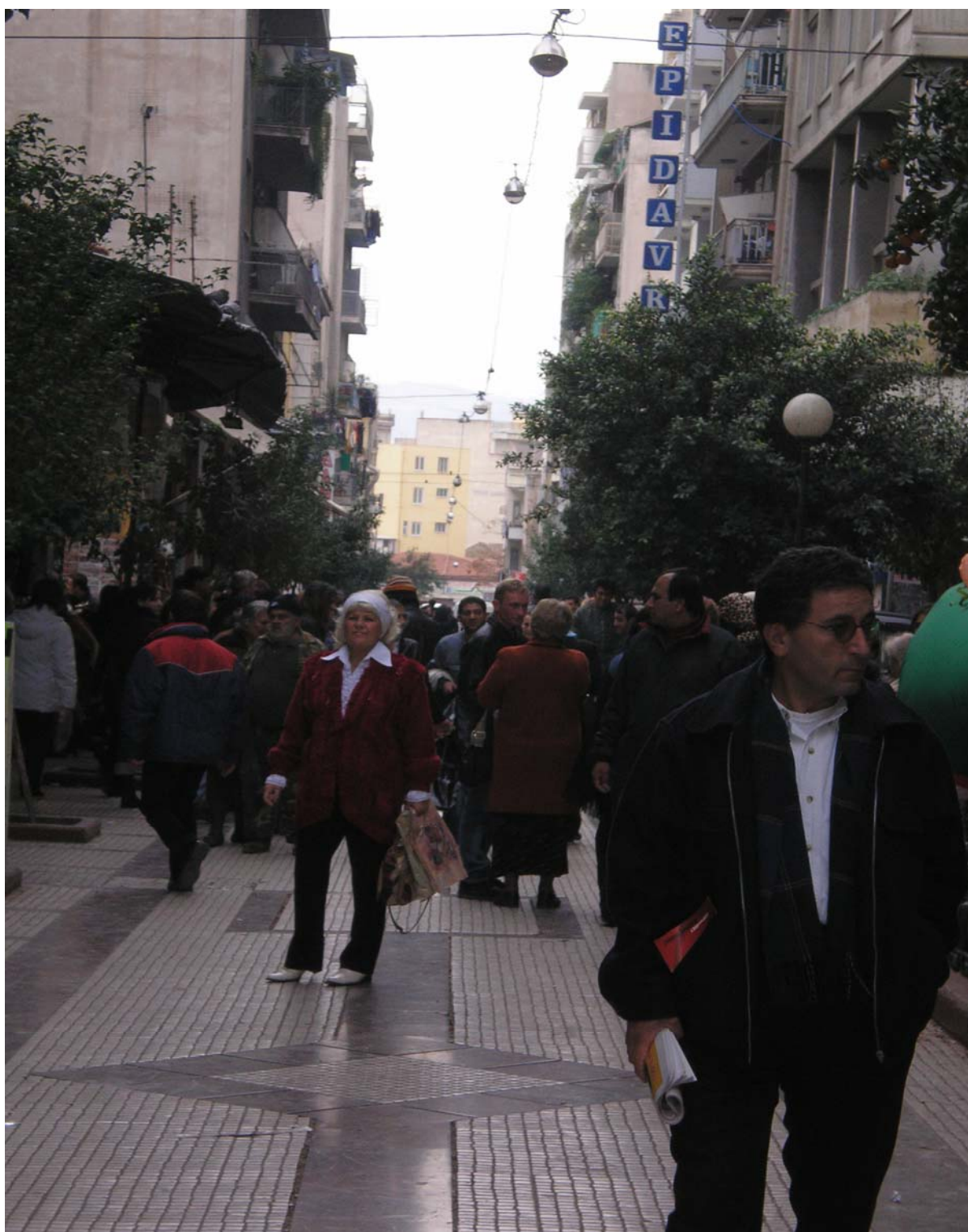
Κατεβαίνοντας την Πειραιώς και στρίβοντας στα γύρω στενά αποκαλύπτεται μια άλλη κρυφή πλευρά της πρωτεύουσας. Ένας κόσμος τελείως διαφορετικός. Πακιστανοί, Φιλιππινέζοι, Νιγηριανοί, Κινέζοι ακόμα και Πολωνοί έχουν δημιουργήσει δικές τους συνοικίες στην Αθηνάς, στη Ζήνωνος, στους δρόμους γύρω από την πλατεία Κουμουνδούρου. Ζουν στο κέντρο της πρωτεύουσας που προσπαθεί να αντέξει το βάρος μιας νέας πολυπολιτισμικής ταυτότητας.

Εικόνα 24. Ημέρα ΚΥΡΙΑΚΗ δυο-τρία στενά πιο κάτω από το Δημαρχείο (οδός ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ). Στην παραπάνω φωτογραφία φαίνεται ένας πλήθος κόσμου. Άλλοι απλά κάνουν την βόλτα τους, άλλοι ψωνίζουν κα άλλοι εργάζονται. Κάτι σημαντικό που θέλουμε να δείξουμε με την εικόνα αυτή, είναι πως σε αυτό το δρόμο του κέντρου δραστηριοποιούνται κυρίως άνθρωποι από τις Ασιατικές χώρες. Αυτό φαίνεται από της επιγραφές που διαφημίζονται τα καταστήματα τους.

Εικόνα 25. Φωτογραφίες όπου φαίνονται οι διάφορες δραστηριότητες των οικονομικών μεταναστών.

Εικόνα 26.Πεζόδρομος ΖΗΝΩΝΟΣ ημέρα Κυριακή .Σε αυτήν την οδό δραστηριοποιούνται οικονομικοί μετανάστες κυρίως από Αρμενία και Ρωσία. Ένα μικρό ποσοστό το έχουν και οι οικονομικοί μετανάστες από Αλβανία. Οι διαπληκτισμοί μεταξύ τους είναι συχνό φαινόμενο, που φτάνουν στο σημείο αδιαφορίας από τους περαστικούς.

3.5 ΟΜΟΝΟΙΑ: Ορόσημο και πόλος έλξης για τους οικονομικούς μετανάστες

- ⇒ Η συνεχής ροή οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα για μια καλύτερη ζωή, δημιούργησε την ανάγκη ενός σημείου αναφοράς όπου οι οικονομική μετανάστες θα βρεθούν να κουβεντιάσουν, να ανταλλάξουν απόψεις, να ενημερωθούν κ.α.
- ⇒ Επίσης η ανάγκη να βρουν ένα μέρος όπου δεν θα είχε μεγάλες οικονομικές απαιτήσεις, ήταν ένας στόχος των πολύ φτωχών στρωμάτων οικονομικών μεταναστών.
- ⇒ Ένας τρίτος λόγος είναι η ανάγκη εύρεσης χώρου όπου θα μπορούσαν να νιώθουν ελεύθερη, και να σμίγουν με ανθρώπους της ίδιας νοοτροπίας με κοινά στοιχεία. Με ανθρώπους τους οποίους μπορούν να συγκριθούν.
- ⇒ Άλλος λόγος είναι ότι η Ομόνοια από παράδοση εδώ και πολλά χρόνια λειτουργεί σαν μέρος υποδοχής, είτε αυτοί παλαιά λεγόντουσαν ντόπιοι εσωτερική μετανάστες, είτε τώρα λέγονται αλλοδαποί οικονομικοί μετανάστες.

Η Ομόνοια, ένα μέρος υποβαθμισμένο παρέμενε μόνο μια ιστορική πλατεία και η κύρια χρήση της ήταν και παραμένει εμπορική.

Σε αυτή την περιοχή με το πολύ καυσαέριο, με την πολύ κίνηση και το υπερβολικό θόρυβο δεν θα μπορούσε να μείνει παρά ένας φτωχός ο οποίος δεν έχει την οικονομική άνεση να επιλέξει κάτι καλύτερο.

Τα παλαιά κτίρια με τις λερωμένες όψεις τους και με τα πολλά προβλήματα στο εσωτερικό τους, δεν θα μπορούσαν να ελκύσουν με τίποτα μια μέτρια οικονομική οικογένεια. Αυτά είχαν σαν συνέπεια τα ενοίκια των κατοικιών αλλά και τα τρόφιμα και άλλα αγαθά στην περιοχή της Ομόνοιας να διατηρηθούν σε χαμηλά επίπεδα.

Αυτά είναι τα σημαντικά πλεονεκτήματα που προσφέρει η περιοχή της Ομόνοιας στους φτωχούς οικονομικούς μετανάστες. Πλεονεκτήματα τα οποία ώθησαν μεγάλη

μάζα οικονομικών μεταναστών να μένουν εκεί έως τουλάχιστον καλύτερεύσουν τα οικονομικά τους.

Αυτοί είναι οι μερικοί από τους λόγους που στην Ομόνοια υπάρχει τόσοσ ξένος λαός.

Η Ομόνοια παρά το ότι είναι υποβαθμισμένη, το εμπόριο ανθίζει. Εκατοντάδες τα κτίρια στην Ομόνοια όπου στο εσωτερικό τους στεγάζουν γραφεία διαφόρων υπηρεσιών.

Δεκάδες είναι τα μαγαζιά ρούχων όπου ένας οικονομικός μετανάστης χωρίς μεγάλες απαιτήσεις έρχεται και ψωνίζει φθηνά κι ας μένει και δουλεύει σε άλλη περιοχή. Ακόμη και οι ντόπιοι Έλληνες, ενδεχομένως από Παγκράτι, Χαλάνδρι, Ίλιον κ.α. έρχονται και ψωνίζουν φθηνά και τα όχι τόσο επίσημα ρούχα τους.

Η ευκολία με την οποία μπορείς να προσεγγίσεις την Ομόνοια, είναι επίσης ένας πολύ καλός λόγος για τα παραπάνω.

Σχεδόν όλα τα μαγαζιά όπως περίπτερα, ψησταριές, καφενεία, μήνη μάρκετ, είδη ρουχισμού κ.α. ανήκουν πλέον σε οικονομικούς μετανάστες.

Έτσι στην Ομόνοια ένας οικονομικός μετανάστης μπορεί να βρει σε αυτά τα μαγαζιά προϊόντα από την πατρίδα του. Όπως εφημερίδες στην γλώσσα του, το αγαπημένο του ποτό κ.α.

Συνήθως την Κυριακή οικονομική μετανάστες από όλη την Αθήνα και την Αττική έρχονται στην Ομόνοια.

Εκτός από τους παραπάνω αναφερόμενους λόγους, άλλοι λόγοι είναι η ποιότητα ζωής που έχουν μεγαλώσει στην χώρα τους οι οικονομική μετανάστες.

Ένας οικονομικός μετανάστης ο οποίος δεν έχει μεγαλώσει σε άριστες κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνθήκες, ο οποίος ερχόμενος στην Αθήνα μένει π.χ. Χαλάνδρι λόγω δουλειάς, δεν είναι πάντα απαραίτητο να εξοικειωθεί στο καινούργιο για αυτόν περιβάλλον. Η ανάγκη να ζει το παρελθόν τον ωθούν τουλάχιστον μια μέρα της εβδομάδας, την Κυριακή, να κατηφορίζει προς την Ομόνοια.

3.6 Ο ρόλος των μεταναστών στην Ομόνοια.

Τα τελευταία χρόνια, μαζί με τον πολλαπλασιασμό των αλλοδαπών που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, έχουν ανοίξει και οι πρώτες μικρές επιχειρήσεις. Στοιχεία κάνουν λόγο για 10% περίπου μετανάστες στο συνολικό πληθυσμό της χώρας, νόμιμους και παράνομους. Οι άνθρωποι αυτοί, μέσα από την προσωπική τους περιπέτεια, έχουν δώσει το φιλί της ζωής σε μια σειρά από οικονομικές δραστηριότητες και γεωγραφικές περιοχές όπως Ομόνοια.

Σε κατοικίες όπως:

Εικόνα 27. Τριώροφο κτίριο στην οδό ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ. Είναι ολοφάνερη η κακή κατάσταση του. Κι όμως ο ιδιοκτήτης του απολαμβάνει τα έσοδα τα οποία προέρχονται από οικονομικούς μετανάστες.

Σε περιβάλλον όπως:

Εικόνα 28. Φωτογραφία από την οδό ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ.

Θα μπορούσε να πει κάποιος ότι ζει σε αιχμαλωσία.

Κι όμως εκεί ζουν άνθρωποι, γίνονται όνειρα. Άνθρωποι οι οποίοι προσφέρουν οικονομικά στην περιοχή. Χιλιάδες τα μαγαζιά που βρίσκονται ανάμεσα σε λίγα τετραγωνικά χιλιόμετρα πουλούν τα πάντα. Χαρακτηριστικό είναι ότι στην οδό Ζήνωνος (πεζόδρομος), Περπατήσαμε περίπου 120 βήματα και μετρήσαμε 36 μαγαζιά όπως ψησταριές, ψιλικατζίδικα, είδη ρουχισμού, είδη οικιακής χρήσης, μαγαζιά ανταλλαγής χρήματος κ.α. Επίσης ξενοδοχεία υψηλών προδιαγραφών και

«ικανοποιητικής εξυπηρέτησης». Πολλά από αυτά διατηρούνται και διοικούνται από οικονομικούς μετανάστες. Ο εμπορικός ρόλος των μεταναστών στην Ομόνοια σημαντικός και ουσιαστικός.

3.7 Ο ρόλος της αστυνομίας στην Ομόνοια και στους Μετανάστες

Λέγεται πως με τον μεγάλο ερχομό οικονομικών μεταναστών γενικά στην ΕΛΛΑΔΑ, η ποιότητα ζωής και ασφάλειας έπεσε. Ειδικά στην Ομόνοια τα πράγματα φαίνονται χειρότερα. Όποιον πολίτη και εάν ρωτούσαμε για την Ομόνοια, μόνο κακά λόγια είχε να πει. Για την κατάντια της πλατείας και γενικά της περιοχής ο μόνος φταίχτης είναι ο οικονομικός μετανάστης-μας λέγανε. Τους αποκαλούσανε κακοποιούς και άλλα τέτοια.

Φυσικά και ο αλλοδαπός πληθυσμός της Ομόνοιας δεν είναι και τόσο αγγελικά πλασμένος. Για την κατάντια της πλατείας και γενικά της περιοχής πιστεύουμε και εμείς ότι φέρουν μεγάλη εύθυνη. Κάτι όμως που ενθαρρύνει αυτήν την νοοτροπία είναι και η συμπεριφορά της αστυνομίας. Από άρθρα εφημερίδων που βρήκαμε, τα σχόλια δεν ήταν και τόσο κολακευτικά για το Αστυνομικό Τμήμα της Ομονοίας.

ΜΙΛΑΝΕ:

- ✓ Για κακοποιήσεις οικονομικών μεταναστών από αστυνομικούς
- ✓ Για μαστροπεία με επικεφαλής Διοικητή του αστυνομικού τμήματος της Ομόνοιας
- ✓ Για κατάχρηση εξουσίας κατά των οικονομικών μεταναστών
- ✓ Ότι παρείχανε προστασία σε οίκο ανοχής, που μέσα εργαζόντουσαν ανήλικες αλλοδαπές
- ✓ Και αποκαλούν τους αστυνομικούς νταβατζήδες και άλλα

Άρα, στην Ομόνοια ο ίδιος ο νόμος φέρεται παράνομα. Πως εμείς έχουμε την απαίτηση οι παράνομοι να φέρονται νόμιμα;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφεται:

- Οι μελέτες που προτάθηκαν από διάφορες αρχιτεκτονικές ομάδες, για την τελευταία διαμόρφωση της επιφάνειας της πλατείας Ομονοίας, και ποια από αυτές επικράτησε.
- Τι έπρεπε να υλοποιηθεί, σύμφωνα με την νικηφόρα πρόταση.
- Τι δεν υλοποιήθηκε από την πρόταση

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι, ο αναγνώστης να ενημερωθεί από μια σύντομη αναφορά των προτάσεων για την τελευταία διαμόρφωση της πλατείας Ομονοίας, τους στόχους αυτών, με αποτέλεσμα συμπεράσματος για την σημερινή εικόνα της πλατείας.

4. ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ-ΠΙΑ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΕ.

4.1 ΠΡΟΤΑΣΗ Β' ΒΡΑΒΕΙΟ

Αρχιτέκτων: Σόλων Ξενόπουλος
Απόστολος Πάνος
Ελένη Χατζηνικολάου
Σύμβουλοι-Συνεργάτες: Στράτος Κούλης
Φάνη Κουτρούμπα
Παύλος Κρεμεζής
Έλλη Πάγκαλου
Σπύρος Ιωάννου
Χρυσούλα Καραδήμα
Νατάσσα Φουσκοκολακη
Σταύρος Κούλης

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- α. Διατήρηση του πολυδιάστατου χαρακτήρα, της οριακής ταξικής συγκρότησης, της αίσθησης του μεταβατικού, της ανάγκης για στάση, αναμονή, ανταλλαγή σε όλες τις μορφές, για ενεργητική εκτόνωση, ή παθητική ανοχή. Αποκατάσταση του δικαιώματος κατοίκησης της πόλης για όλους τους πολίτες, περιθωριακούς ή μη.
- β. Αποκάλυψη των ορίων της, ώστε να ενισχυθεί η αίσθηση της ως μεγάλου δωματίου στην πόλη.
- γ. Ενδυνάμωση της κεντρικής περιοχής του χώρου της.
- δ. Ενδυνάμωση της σχέσης του επιπέδου της με τον κεντρικό υπόγειο χώρο του Μετρό.
- ε. Φυσική αποκατάσταση της νοηματικής της θέσης στην πόλη ως μιας πλατείας μεγάλης κλίμακας, υπερτοπικής εμβέλειας και διαχρονικής σημασίας.

Η πρόταση στηρίζεται στην επιτοποθέτηση αυτόνομων μονάδων ή ενοτήτων, κάθε μια από τις οποίες αντιστοιχεί σε συγκεκριμένη λειτουργική, αισθητική ή συμβολική διάσταση του χώρου. Αυτές είναι:Μεταλλική υπερκατασκευή που περιγράφει το σχήμα της πλατείας, την καθιστά ορατή από ψηλά, αποκαθιστά την υπερτοπική της κλίμακα και σημασία, πλαισιώνει τα κτίρια που την περιβάλουν.

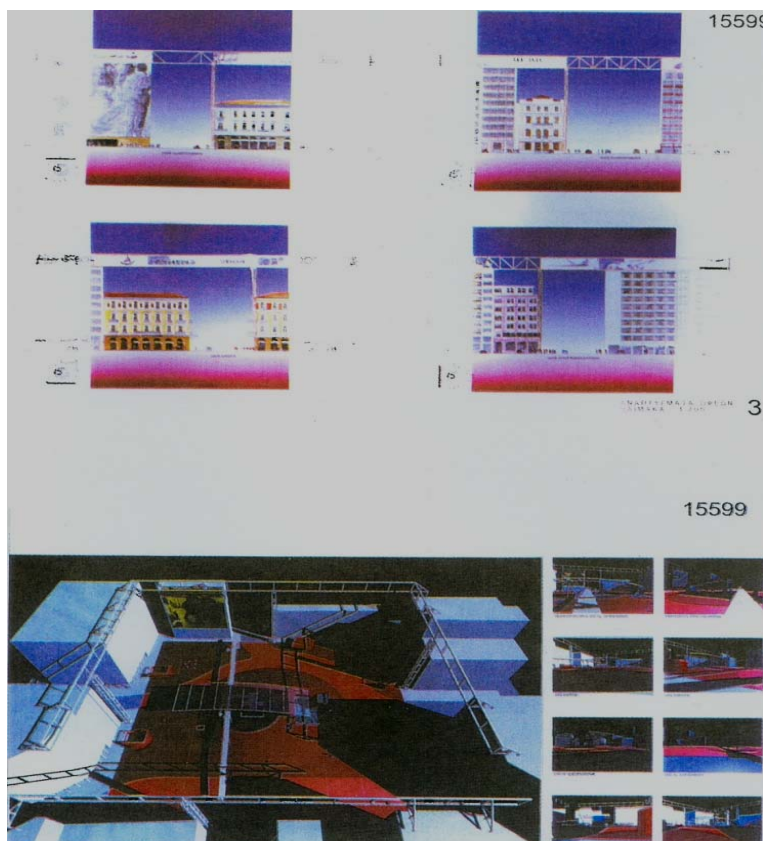
Μεταλλική πεζογέφυρα με ξύλινο δάπεδο, που συνδέει το πεζοδρόμιο της Γ' Σεπτεμβρίου, με τον κεντρικό χώρο της Πλατείας και την οδό Αθηνάς.

Διαφώτιστο, ελαφρά καμπύλο μεταλλικό στέγαστρο για σκιασμό-προστασία της οπής-αιθρίου που προβλέπεται για την ενοποίηση του επιπέδου της πλατείας με τον κεντρικό χώρο του Μετρό.

Ο προβλεπόμενος όγκος του εξαιρισμού, ντύνεται με γυάλινες περσίδες, και μετασχηματίζεται σε υδάτινο γλυπτό. Το νερό ρέει στις κατακόρυφες επιφάνειες, και στην συνέχεια στην οριζόντια επιφάνεια με την οποία κλείνει η κατασκευή του δαπέδου. Η επιφάνεια γίνεται γυάλινη και φωτίζει το χώρο του υπόγειου σταθμού. Το δάπεδο οργανώνεται σε ζώνες γκρι κυβόλιθο που εγκιβωτίζουν μεγάλες επιφάνειες που διαστρώνονται με κόκκινη άσφαλτο.

Στις θέσεις των κορυφών του καννάβου προβλέπονται ομάδες από παραλληλεπίπεδα από μπετόν, με ενσωματωμένο φωτισμό, που θα λειτουργήσουν ως καθιστικά, βάρθρα, ψηλοί πάγκοι κ.λ.π.

Το ανάγλυφο του επιπέδου, προβλέπεται διακριτικό επιτρέποντας την ελεύθερη κίνηση. Έχει μορφή κόλουρου κώνου, του οποίου η βάση χαράζεται στο περίγραμμα της παλαιάς κυκλικής πλατείας και η άνω επιφάνεια επιστρώνεται με κυβόλιθους.¹¹

Εικόνα 29¹²

4.2 ΠΡΟΤΑΣΗ Γ' ΒΡΑΒΕΙΟ (εξημισείας)

Αρχιτέκτων: Αλέξανδρος Ν. Τομπαζης
Σύμβουλοι-Συνεργάτες: Δήμητρα Μπελεγράτη
Jutta Dalhaeuser
Αθανάσιος Αραβαντινός
Αναστασία Ρεμούνδου-Τριανταφύλλη
Πανεπιστήμιο Αθηνών, τμήμα φυσικής, τομέας εφαρμογών φυσικής: Ματθαίος
Σανταμούρης
Νικόλαος Παπανικολάου-Χρύσα Γεωργάκη
Γιώργος Φατσέας

¹¹.Πηγή :Υπηρεσία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χωρών.

¹² Εικόνα προοπτικού σχεδίου για την πρόταση-Βραβείου .Πηγή :Υπηρεσία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χωρών.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η Ομόνοια είναι ένα σημείο συνάντησης. Μία πλατεία που φέρνει σε επαφή την ανεπτυγμένη ανατολική πόλη με την εγκαταλειμμένη δυτική πλευρά της, τη σύγχρονη μοντέρνα πόλη με τα θραύσματα της νεοκλασικής και τα ίχνη της αρχαίας, την πόλη των «Αθηναίων» με αυτή των μεταναστών. Η Ομόνοια είναι ένας χώρος εκτόνωσης αλλά και συνάθροισης όλων των «φυλών» της πόλης.

Η πρόταση στόχευε στη δημιουργία «αστικού δοχείου» το οποίο να ενθαρρύνει τις απρόβλεπτες συναντήσεις και τις απροσδόκητες συνυπάρξεις. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνεται η διαμόρφωση ενός τεχνητού τοπίου το οποίο συντίθεται από συνεχόμενες επικλινείς επιφάνειες. Η διαμόρφωση ενός συνεχούς δημόσιου χώρου δίχως εσωτερικά όρια αποτρέπει τη δημιουργία ζωνών περιθωρίου και κατά επέκταση την υποβάθμιση του δημόσιου χώρου. Η πλατεία διαμορφώνεται ως ένα ανάγλυφο δάπεδο το οποίο χαρακτηρίζεται από τις διαφορετικές κλίσεις του εδάφους και τις διαρκείς μετατοπίσεις του ορίζοντα.

Η κατάλληλη προσαρμογή των κλίσεων διευθετεί τις κινήσεις και οργανώνει τις περιοχές στάσης δίχως να δημιουργεί εσωτερικά όρια. Στις περιοχές κίνησης οι κλίσεις δεν υπερβαίνουν το 8%. Η οργάνωση των ζωνών στάσης επιτυγχάνεται με τον καθορισμό οπτικών φραγμάτων όπου η διαμόρφωση επικλινών επιφανειών μεγάλης κλίσης (από 20% έως 40%) καθορίζει τις περιοχές των καθιστικών. Η συνολική επιφάνεια της πλατείας μπορεί να γίνει βατή κατά την διάρκεια μαζικών συγκεντρώσεων. Στην περίπτωση αυτή η όλη διαμόρφωση λειτουργεί όπως ένα δοχείο τη στιγμή που υποδέχεται ρευστό υλικό. Η πλατεία οροθετείται με αυστηρότητα μόνο στα σημεία επαφής με την κυκλοφορία των οχημάτων. Στα σημεία αυτά οι έντονα επικλινείς επιφάνειες απομονώνουν τον χώρο των πεζών από τον χώρο των οχημάτων.

Η διαμόρφωση των όψεων των περιβαλλόντων την πλατεία κτισμάτων στοχεύει στην ανάδειξη των αξιόλογων αρχιτεκτονημάτων της περιοχής. Την ίδια στιγμή επιχειρείται η αφομοίωση εικόνων από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στον αστικό σχεδιασμό. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η συνύπαρξη της υψηλής τέχνης (αξιόλογα νεοκλασικά και μοντερνιστικά κτίσματα) με δείγματα μαζικών πολιτισμικών εκφράσεων (διαφημίσεις που ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα αλλάζουν).

ΕΞΗΜΙΣΕΙΑΣ με τους Παναγιώτη Δραγώνα & Βαρβάρα Χριστοπούλου

4.3 ΠΡΟΤΑΣΗ Γ' ΒΡΑΒΕΙΟ (εξημισείας)

Αρχιτέκτων: Παναγιώτης Δραγώνας
Βαρβάρα Χριστοπούλου

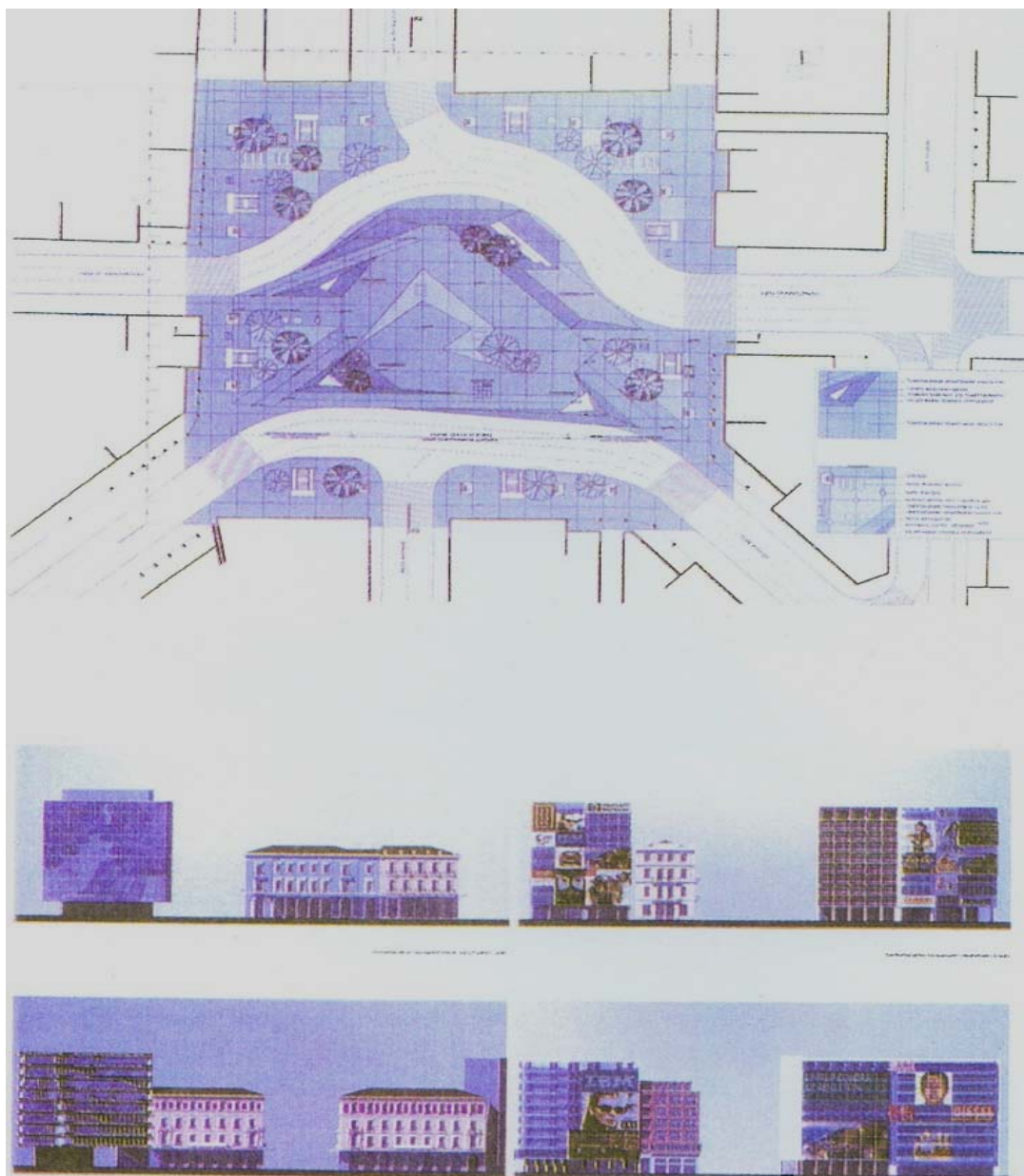
ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ περιγραφή των προτεινόμενων επεμβάσεων

Η πρόταση στόχευε στην ανάκτηση του χαμένου μητροπολιτικού χαρακτήρα και στη διαμόρφωση πλατείας συμβόλου, υπερτοπικής σημασίας. Προτείνεται μία τρισδιάστατη αντιμετώπιση-ανάπτυξη του χώρου. Οι προτεινόμενες κατασκευές

γίνονται φορείς εικόνων μηνυμάτων, ήχων, φωτισμού, τέχνης, σύγχρονης τεχνολογίας. Η διαμόρφωση της πλατείας Ομονοίας είναι το συνδυαστικό αποτέλεσμα των παρακάτω:

- Βασική αρχή της πρότασης είναι η τοποθέτηση ενός στρεβλού κύβου (μεταλλική διάτρητη υπερκατασκευή τετραγωνικής διατομής 2,50μ). Σηματοδοτεί και φωτίζει την πλατεία, την προστατεύει μερικώς μέσω ενός αναρτημένου από αυτό μεταλλικού στεγάστρου, γίνεται φορέας μηνυμάτων μέσω ψηφιακής οθόνης.
- Προτείνεται μία ενιαία βάση. Η ενοποίηση της κάτοψης επιτυγχάνεται με ενιαία δαπεδόστρωση από κυβόλιθους στους χώρους στάσης και κίνησης των αυτοκινήτων.
- Υιοθετούνται οι προτεινόμενες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις και εντάσσονται στη φιλοσοφία για πεζούς.
- Προτείνεται ένα κεκλιμένο επίπεδο από μπετόν (25X27μ) με οριζόντιες καθιστικές επιφάνειες, το οποίο σε συνδυασμό με την ψηφιακή οθόνη προβολών (αναρτημένη από την μεταλλική κατασκευή), ορίζουν έναν υπαίθριο χώρο πολιτιστικών-καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.
- Για το φυσικό φωτισμό και εξαερισμό του α' επιπέδου του μετρό προτείνεται η διάνοιξη δύο ορθογώνιων παράλληλων μεταξύ των οπών. Εκατέρωθεν των αναπτύσσονται ορθογώνιες υδάτινες επιφάνειες ιδίου πλάτους. Προτείνεται συνδυασμός ήρεμων και κινητικών νερών.
- Ο υπάρχων όγκος του εξαερισμού του μετρό (στην προέκταση του άξονα της Πανεπιστημίου) μεταμορφώνεται σε πύργο ενημέρωσης (γλυπτική σύνθεση). Ενσωματώνεται σε μία νέα μεταλλική κατασκευή, φέρει δύο ηλεκτρονικές οθόνες προβολών.
- Διατηρούνται οι έξοδοι του μετρό και εμπλουτίζονται ως προς το σχεδιασμό τους (γυάλινα στέγαστρα-φωτεινά τη νύχτα).
- Γίνεται σεβαστός ο αριθμός των περιπτέρων στην πλατεία και προτείνεται ο επανασχεδιασμός τους και η τακτοποίησή τους σε ένα νοητό δακτυλίδι.
- Δεν προτείνεται επιπλέον δενδροφύτευση στην πλατεία (παρά μόνο σημειακά:στάθμη μετρό-υπάρχοντες φοίνικες). Η νέα διαμόρφωση ανταποκρίνεται στο νευραλγικό ύψος του κέντρου της πόλης το οποίο δεν πιστεύεται ότι θα έπρεπε να είναι γραφικό.
- Προτείνεται ο καθαρισμός των όψεων των κτιρίων από τα επιπρόσθετα στοιχεία και η οργάνωση της διαφήμισης σε ταμπλό πάνω σε αυτές.

ΕΞΗΜΙΣΕΙΑΣ με τον Αλέξανδρο. Ν. Τομπάζη

Εικόνα 30¹³

4.4 ΠΡΟΤΑΣΗ Α' ΒΡΑΒΕΙΟ

Η μελέτη για τη διαμόρφωση της Πλατείας Ομονοίας, με προτάσεις για τα Μέτωπα των κτηρίων που την περιβάλλουν, ανετέθη στους αρχιτέκτονες Βοζάνη Αριάδνη, Δεσύλα Γρηγόρη, Κατσικά Μαριαλένα, Τσιάτα Θεόδωρο, τον Μάιο του 1999, μετά από πανευρωπαϊκό αρχιτεκτονικό διαγωνισμό.

¹³ Εικόνα προοπτικού σχεδίου για την προταση-Γ'Βραβείου ΕΞΗΜΙΣΕΙΑΣ με τον Αλέξανδρο. Ν. Τομπάζη

.Πηγή :Υπηρεσία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χωρων.

4.4.1 Η κεντρική ιδέα της πρότασης

Η κεντρική ιδέα της πρότασης σχεδιασμού της πλατείας βασίζεται στην απόφαση η πλατεία να αντιμετωπιστεί σαν μια ενιαία βαθιά επιφάνεια, μέρη της οποίας 'σηκώνονται' δημιουργώντας χαμηλά κάθετα μέτωπα τα οποία ορίζουν περιοχές στάσης και κίνησης, αποκαλύπτουν φυγές, χαρακτηρίζοντας με μια ποικιλία δυναμικών εντάσεων τον χώρο.

Δυο είναι τα βασικά αυτά κάθετα επίπεδα, το ύψος των οποίων δεν ξεπερνά τα 3μ (με μόνη εξαίρεση την οθόνη προβολών που φτάνει τα 8μ.) και είναι τοποθετημένα κάθετα στον άξονα των οδών Αθηνάς και 3ης Σεπτεμβρίου. Τα δύο κάθετα αυτά επίπεδα διαμορφώνουν μια κεντρική 'εσωτερική' περιοχή - πέρασμα η οποία βρίσκεται σε ύψος 60 εκατοστών από τα εξωτερικά όρια της πλατείας.

Η πρόσβαση στον χώρο αυτό γίνεται μέσω μεγάλων κεκλιμένων επιπέδων που λειτουργούν σαν ράμπες με κλίση τέτοια ώστε η υψομετρική διαφορά να μην γίνεται έντονα αντιληπτή κατά το περπάτημα.

Η επιφάνεια της εσωτερικής αυτής περιοχής αποτελείται από μια ιδιαίτερη κατασκευή η οποία καταφέρνει να δημιουργήσει μια φωτιστική επικοινωνία μεταξύ των δυο επιπέδων της πλατείας, της επιφάνειας και του υπόγειου.

Συνοπτικά και πριν περάσουμε σε μια λεπτομερή περιγραφή των στοιχείων της σύνθεσης, μπορούμε να πούμε πως κεντρικά της πλατείας, δημιουργούμε ένα σύστημα κεκλιμένων και οριζόντιων επιπέδων, τα οποία είναι σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο και από τέτοια υλικά, ώστε να δημιουργείται ένα ενδιαφέρον 'παιχνίδι', αντανάκλασης, φωτός και σκιάς, με δυνατότητα επίσης προβολής ηλεκτρονικής εικόνας και μηνυμάτων.

Η προβολή video και πληροφοριών όχι μόνο διαφημιστικών αλλά και της επικαιρότητας, αποτελεί χαρακτηριστικό στοιχείο της πρότασης μας, και σκοπό έχει να υπογραμμίσει τον επικοινωνιακό και κοινωνικό χαρακτήρα της πλατείας Ομόνοιας.

4.4.2 Αναλυτική παρουσίαση των στοιχείων της πρότασης

α) Κεκλιμένα επίπεδα

Το πρώτο από τα δυο σημαντικότερα επίπεδα που 'σηκώνεται' από την επιφάνεια της πλατείας είναι αυτό που βρίσκεται απέναντι της Ακρόπολης και κάθετα στον άξονα της οδού Αθηνάς. Η οδός Αθηνάς, δρόμος με ιδιαίτερα έντονη και σχεδόν συνεχή (λόγω της κεντρικής Αγοράς) εμπορική κίνηση συνδέει την πλατεία με το σπουδαιότερο από τα μνημεία της Αθηνάς, τον Παρθενώνα.

Μαζί με την οδό Αίολου διαμορφώνουν τις βασικές πορείες από το κέντρο της πόλης προς τον λόφο της Ακρόπολης. Το κεκλιμένο αυτό επίπεδο έχει πάνω του διαμορφωμένες κερκίδες -αναβαθμούς- δίνοντας έτσι την δυνατότητα καθιστικής στάσης με θεά τον Παρθενώνα.

Το προηγούμενο επίπεδο φτάνει σε ύψος τα 1.40 μέτρα και από το σημείο αυτό ξεκινάει μια νέα κεκλιμένη επιφάνεια. Η επιφάνεια αυτή αποτελεί οθόνη προβολής-στέγαστρο και είναι κατασκευασμένη από μεταλλικούς φορείς, που στηρίζουν μεμβράνη τέτοια ώστε να επιτρέπει την προβολή εικόνας και video.

Οι κορυφές της οθόνης αυτής είναι ανισοϋψείς, προσδίδοντας έτσι μια δυναμική έξαρση στο σημείο αυτό. Οι εικόνες της οθόνης φαίνονται από όλα τα σημεία της πλατείας και από τα διερχόμενα αυτοκίνητα.

Η δεύτερη σημαντικότερη σε όγκο κεκλιμένη επιφάνεια της πλατείας είναι τοποθετημένη κάθετα στην οδό της 3ης Σεπτεμβρίου. Κατασκευασμένη από έναν μεταλλικό σκελετό με επένδυση γρανίτη, παρουσιάζει εξωτερικά μια στιλπνή και λεία επιφάνεια πάνω στην οποία κυλάει μόνιμα από τον άξονα της κορυφής της νερό.

Το νερό συγκεντρώνεται σε στενή δεξαμενή στην βάση της. Με το νερό, η επιφάνεια αυτή γίνεται περισσότερο αντανακλαστική, καθρεπτίζοντας μέρος των απέναντι νεοκλασικών κτηρίων η τον ουρανό, ανάλογα πάντα με την θέση και την απόσταση του πεζού από απέναντι.

Στην εσωτερική, ως προς τα όρια της πλατείας επιφάνεια του κεκλιμένου αυτού όγκου, και στο ύψος του ανθρώπου, προστίθεται μια γραμμική οθόνη μηνυμάτων, η οποία μπορεί να παρέχει συνεχή ροή πληροφοριών.

β) Κάναβοι χάραξης

Ο βασικός άξονας χάραξης προκύπτει από τον άξονα της οδού Πειραιώς και τονίζει συμβολίστηκα την αρχαία σχέση της Αθήνας με το λιμάνι της και την θάλασσα.

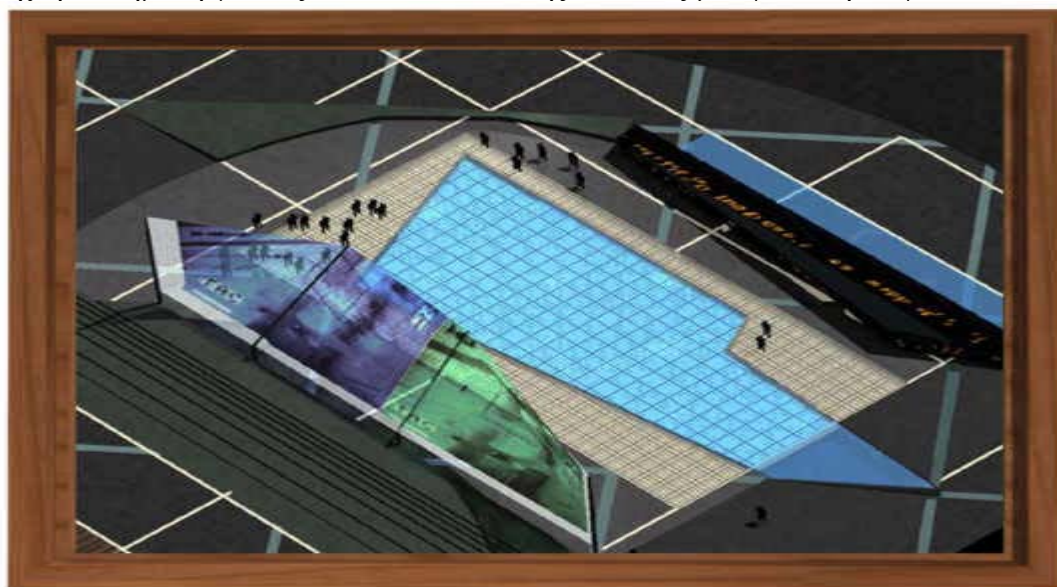
Ο 'φωτεινός' κάναβος χάραξης της πλατείας, γίνεται ιδιαίτερα αντιληπτός την νύχτα αφού είναι κατασκευασμένος από ειδικά γραμμικά φωτιστικά τμήματα. Ο κάναβος αυτός, αποτελεί προβολή του κατασκευαστικού κάναβου του Μετρό στην επιφάνεια της πλατείας, υπενθυμίζοντας την σχέση της με τον υπόγειο τμήμα της.

γ) Κεντρικός χώρος - Υδάτινη δεξαμενή

Ο υπόγειος κεντρικός χώρος συγκέντρωσης των ταξιδιωτών του νέου σταθμού του Μετρό, στεγάζεται με μια επίπεδη 'διαφανή' κατασκευή από μεταλλικό σκελετό με υαλότουβλα.

Η κατασκευή αυτή χωρίζεται σε δυο περιοχές, αυτήν που διαμορφώνει ένα βατό επίπεδο στην επιφάνεια της πλατείας και μια άλλη χαμηλότερη κατά 60 εκατοστά, η οποία καλύπτεται με νερό. Η τελική στάθμη του νερού έρχεται συνεπίπεδα με το βατό επίπεδο από υαλότουβλα, δημιουργώντας έτσι την εντύπωση μιας ενιαίας 'διαφανούς' επιφάνειας.

Λόγω του υαλότουβλου, τόσο στην βαθτή επιφάνεια όσο και στον πυθμένα της κατασκευής, επιτυγχάνεται ένα είδος ανταλλαγής φωτισμού από το ένα επίπεδο στο άλλο. Έτσι ο υπόγειος χώρος, την ημέρα φωτίζεται με φυσικό φως, ενώ την νύχτα τεχνητά, δημιουργώντας πια στο επίπεδο της πλατείας μια φωτεινή επιφάνεια.

Εικόνα 31¹⁴

δ) Στέγαστρα εισόδων Μετρό

Οι δυο εισοδοί του Μετρό που ανήκουν στα τμήματα εκείνα της πλατείας που την συνδέουν με τα απέναντι πεζοδρομιά, λόγω της θέσης τους εξυπηρετούν ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό επιβατών.

Προτείνουμε έτσι να τονιστεί και μορφολογικά η σημασία τους, με την κατασκευή σε κάθε μια από αυτές ενός κεκλιμένου στεγάστρου από ημιδιαφανές υλικό (πλεξίγκλας).

Οι σημειακές αυτές επεμβάσεις στις δυο εισόδους, ανήκουν στην ίδια μορφολογική αντίληψη με αυτήν των υπόλοιπων κεκλιμένων επιπέδων που 'σηκώνονται' σε διαφορετικά σημεία της πλατείας και καταυτόν τον τρόπο τις ενοποιεί με αυτά.

ε) Τονισμός ενός από τους άξονες κυκλοφορίας των πεζών

Μεταξύ των δυο αυτών εισόδων, θελήσαμε ακόμη να τονίσουμε τον βασικό άξονα διάβασης που δημιουργείται μεταξύ του φορτισμένου εκείνου τμήματος που συγκεντρώνει την κίνηση των οδών Πανεπιστήμιου- Σταδίου, και του απέναντι,

¹⁴ Προοπτικό Σχέδιο από τη ΠΡΟΤΑΣΗ Α' ΒΡΑΒΕΙΟ. Πηγή: Υπηρεσία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων.

δηλαδή αυτού μεταξύ των οδών Πειραιώς και Αγ. Κωνσταντίνου. Έτσι λοιπόν διαφοροποιήσαμε τον άξονα αυτόν μορφολογικά στην επιφάνεια του δαπέδου, διαμορφώνοντας ένα είδος διαδρόμου από ένθετες ξύλινες δοκίδες στην πλακόστρωση και δημιουργώντας μια συμβολική εντύπωση 'πασαρέλας' στην περιοχή αυτή της πλατείας

στ) Χώροι καθιστικών

Εκτός των κερκίδων που όπως περιγράψαμε βρίσκονται στο κεκλιμένο επίπεδο απέναντι της οδού Αθηνάς, έχουν προβλεφτεί δυο ακόμη διαμορφώσεις καθιστικών. Και οι δυο αυτές περιοχές καθιστικών στρέφονται προς το εσωτερικό της πλατείας και έχουν σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να δίνεται η εντύπωση ότι είναι πάλι η ίδια η επιφάνεια της πλατείας που τα δημιουργεί.

Έτσι ελαφρώς κεκλιμένα επίπεδα από μπετόν ανασηκώνονται με χαμηλή κλίση, μέχρι το ύψος των 40 εκατοστών, δημιουργώντας την απαραίτητη υψομετρική διάφορα που χρειάζεται μια καθιστική επιφάνεια από το έδαφος.

ζ) Πρόταση για την απόληξη φρέατος εξαερισμού

Σε περίοπτο σημείο της πλατείας, απέναντι από την οδό Πανεπιστημίου η οποία έχει ιδιαίτερα φορτισμένη κίνηση οχημάτων που 'εισέρχονται' στην πλατεία, βρίσκεται η απόληξη φρέατος εξαερισμού του σταθμού Μετρό, ύψους τεσσάρων μέτρων.

Μέσα στην πρόταση μας προβλέπεται ο όγκος αυτός να καλυφθεί περιμετρικά με μια ελαφριά κατασκευή πάνω στην οποία να προβάλλονται διαφημιστικά video, που αντικαθιστούν τις διαφημιστικές πινακίδες που έχουμε αφαιρέσει από τις όψεις των γύρω κτηρίων.

Ε. Εμβαδομέτρηση των Διαμορφώσεων και Κατασκευές¹⁵

Υλικά	Επιφάνεια σε τ.μ.
Διάστρωση με Κυβόλιθους χρώματος γκρι.	8.500
Διάστρωση με Μάρμαρο Λευκό παλαιάς κοπής.	700
Σύνθετος διάδρομος από σκυρόδεμα και ξύλο.	550
Υαλότουβλα δαπέδου.	400
Κερκίδες - Αναβαθμοί - Καθιστικά από σκυρόδεμα.	300

¹⁵ Εμβαδομέτρηση των Διαμορφώσεων και Κατασκευές. Πηγή: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε

Κατασκευή	Επιφάνεια σε τ.μ.	Υψος	Όγκος
Κατασκευή από Γρανίτη.	100,00	3,00 max	150,00
Κατασκευή Οθόνης.	87,00	10,00 max	----- -
Επένδυση Απόληξης Φρέατος Εξαερισμού.	88,00	4,00	352,00
Κάλυψη Εισόδων Μετρό.	21,00	3,00	32,00
Κάναβος με Φωτισμό.	3.000 (τρέχοντα μέτρα)	-----	----- -

4.4.3. Τι έπρεπε να είχε γίνει

Το πρόγραμμα, με προϋπολογισμό 2 δισ. δραχμές, υλοποιήθηκε από το υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ, την Εταιρεία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων και την “Αττικό Μετρό”.

Το ξήλωμα των πινακίδων ξεκίνησε από τα ιστορικά κτίρια Μπάγκειο, Μέγας Αλέξανδρος και τα γραφεία της Εθνικής Τράπεζας, ύστερα από απόφαση του Συμβουλίου Νεοτέρων Μνημείων.

Οι κυκλοφοριακές αλλαγές περιλαμβάνουν τα εξής:

1. Καταργείται η κυκλική κυκλοφορία γύρω από την πλατεία Ομονοίας.

2. Μονοδρομούνται οι οδοί Πειραιώς και Αγίου Κωνσταντίνου, που θα αποτελούν πλέον ένα δίδυμο για την εξυπηρέτηση των οδηγών. Η πρώτη, στο τμήμα από το ύψος της οδού Μενάνδρου ως την Ομόνοια, θα διαθέτει τρεις λωρίδες κυκλοφορίας με κατεύθυνση προς το κέντρο. Θα παραμείνει μία λωρίδα αντίθετης ροής αποκλειστικά για τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Η Αγίου Κωνσταντίνου θα έχει κατεύθυνση προς την πλατεία Καραϊσκάκη, σε όλο της το μήκος.

3. Η Αιόλου, στο τμήμα από την Ομόνοια έως τη Λυκούργου, πεζοδρομείται και θα διαμορφωθεί μία λωρίδα για την κίνηση των μέσων μαζικής μεταφοράς.

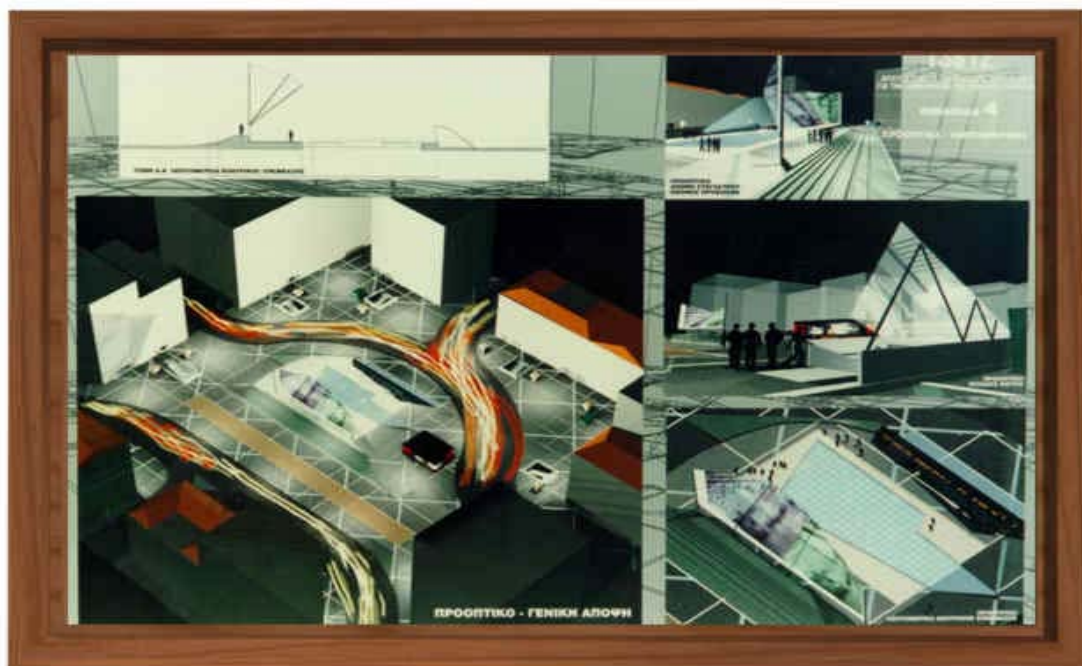
4. Αμφιδρομείται η Αιόλου, από την Πανεπιστημίου ως τη Σταδίου και αποκτά διαχωριστική νησίδα.

5. Δημιουργούνται δύο νέοι λεωφορειόδρομοι, στην ίδια κατεύθυνση με την υπόλοιπη κυκλοφορία, στη Σωκράτους (από Αγίου Κωνσταντίνου ως Πειραιώς) και στην Πανεπιστημίου (από Σίνα έως Πατησίων).

6. Διευρύνονται και φυτεύονται τα πεζοδρόμια της Πειραιώς και της Αγίου Κωνσταντίνου.

7. Πεζοδρομείται η οδός Ζήνωνος, από τη Δεληγιώργη έως τη Νικηφόρου-Δημιουργείται κεκλιμένο επίπεδο όπου διαμορφώνονται κερκίδες κάθετα στον άξονα της οδού Αθηνάς και απέναντι από την Ακρόπολη. Το κεκλιμένο αυτό επίπεδο έχει πάνω του διαμορφωμένες κερκίδες, δίνοντας έτσι την δυνατότητα καθιστικής στάσης με θεά τον Παρθενώνα.

- Δεύτερη σημαντική κεκλιμένη επιφάνεια, τοποθετείται κάθετα στην οδό 3ης Σεπτεμβρίου, κατασκευασμένη από μεταλλικό σκελετό με επένδυση γρανίτη, πάνω στην οποία κυλάει μόνιμα από τον άξονα της κορυφής της νερό, που συγκεντρώνεται σε στενή δεξαμενή στη βάση της. Με το νερό η επιφάνεια αυτή γίνεται αντανακλαστική, καθρεπτίζοντας τον περίγυρο της πλατείας.

Εικόνα 32¹⁶

- Ο υπόγειος κεντρικός χώρος του Μετρό, στεγάζεται από μια επίπεδη διαφανή κατασκευή με υαλότουβλα, ένα μέρος της οποίας καλύπτεται με νερό και το υπόλοιπο είναι βατό. Έτσι ο υπόγειος χώρος τη μέρα φωτίζεται με φυσικό φως, ενώ την νύχτα τεχνητά, δημιουργώντας στο επίπεδο της πλατείας μια φωτεινή επιφάνεια.

- Στις εισόδους του Μετρό προτείνεται για να τονιστεί η σημασία τους, μια κατασκευή ενός κεκλιμένου στεγάστρου από ημιδιαφανές υλικό (πλεξιγκλάς) (Φωτογραφία 41).

¹⁶ Προοπτικό-Γενική άποψη άποψη τη ΠΡΟΤΑΣΗ Α' ΒΡΑΒΕΙΟ. Πηγή :Υπηρεσία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων.

-Στην επιφάνεια της πλατείας για να διαφοροποιηθεί ο βασικός άξονας διάβασης των πεζών (μεταξύ του τμήματος Πανεπιστημίου - Σταδίου και Πειραιώς - Αγίου Κωνσταντίνου), διαμορφώνεται "πασαρέλα" με ένθετες ξύλινες δοκίδες στην πλακόστρωση.

Εικόνα 32

- Χώροι καθιστικών, εκτός των κερκίδων, δημιουργούνται σε επιφάνειες στο εσωτερικό της πλατείας, με ελαφρώς κεκλιμένα επίπεδα.

- Απέναντι από την Πανεπιστημίου βρίσκεται η απόληξη φρέατος εξαερισμού του σταθμού Μετρό, το ύψος της οποίας φτάνει τα 4 μέτρα, ξεπερνώντας κατά πολύ αυτό που προβλέπεται στα εγκεκριμένα σχέδια. Για τη διαμόρφωση της πλατείας θα χρειαστεί να "ψαλιδιστεί" και να φτάσει τους 70 ίσως και τους 60 πόντους. Μέσα στην πρόταση, προβλέπεται ο όγκος αυτός να καλυφθεί περιμετρικά με μια ελαφριά κατασκευή πάνω στην οποία προβάλλονται διαφημιστικά video.¹⁷

4.4.4 Οι προβλέψεις της μελέτης που δεν υλοποιήθηκαν

1. Δεν κατασκευάστηκε το σιντριβάνι με το διαφανή πυθμένα, αφού τα υπόγεια έργα κάνουν αδύνατη μια τέτοια παρέμβαση.

Αντί γι' αυτό τοποθετήθηκε η μεταλλική σύνθεση του Ζογγολόπουλου. Ο κορυφαίος καλλιτέχνης, όπως είναι γνωστό, είχε σχεδιάσει το αρχικό σιντριβάνι και επρόκειτο να το συμπληρώσει με ένα γλυπτό, κάτι που δεν έγινε τελικά.

2. Δεν τοποθετήθηκε τελικά η μεγάλη οθόνη για τις προβολές. Οι αρμόδιοι της Εταιρείας Ενοποίησης, με δεδομένες τις τεχνικές δυσχέρειες για ορισμένα έργα, είχαν ρίξει το βάρος τους σε άλλες "λεπτομέρειες" που θα έδιναν νέα πνοή στην πλατεία.

¹⁷ Πηγή πληροφοριών :Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε- Υπηρεσία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χωρών.

3. Η οροφή των έργων του μετρό και του ηλεκτρικού έκαναν δύσκολη τη φύτευση της επιφάνειας της Ομόνοιας. Ωστόσο δημιουργήθηκαν παρτέρια για λουλούδια σε χώρους που έχουν εντοπιστεί, ενώ προστέθηκαν μερικοί νέοι φοίνικες σε αυτούς που ήδη υπήρχαν.

4. Τα υπόγεια έργα έκαναν δύσκολη και την εφαρμογή ενός νέου μέτρου που θα ξεκινούσε από την Ομόνοια: τους υπόγειους κάδους σκουπιδιών.

5. Ούτε το διαφανές πάτωμα που θα επέτρεπε στο φυσικό φως να εισχωρεί στο υπόγειο επίπεδο την πλατείας δεν έγινε.

6. Τα στέγαστρα στους εισόδους του Μετρό από πλεξιγκλάς δεν υλοποιήθηκαν.

7. Ούτε το στέγαστρο μπροστά στην υδάτινη δεξαμενή δεν έγινε.

4.4.5 Η κατάσταση της πλατείας μετά λίγα χρόνια-σημερινή κατάσταση (Φωτογραφικό υλικό)

Η κατάσταση της πλατείας μετά από λίγα χρόνια από την τελευταία διαμόρφωσή της, είναι άσχημη. Η επιφάνεια της πλατείας κυριαρχείται από σπασμένα μάρμαρα, βρώμικο πάτωμα, ελλιπής φωτισμός και άλλα. Το αποτέλεσμα της τελευταίας διαμόρφωσης, είναι η χρησιμοποίηση της πλατείας αποκλειστικά και μόνο από ξένους οικονομικούς μετανάστες.

Εικόνα 32. Διακρίνονται οι κερκίδες οι οποίες λειτουργούν σαν καθίσματα, που κοιτούν προς την οδό Αθηνάς με θέα των Παρθενώνων, ζωγραφισμένες με σπρέϊ. Τα λόγια τα οποία είναι γραμμένα, είναι στην Αλβανική γλώσσα. Τις κρύες χειμερινές μέρες οι κερκίδες είναι ακατάλληλες να χρησιμοποιηθούν σαν καθιστικά.

Εικόνα 33. Στην παραπάνω φωτογραφία φαίνεται ο οπλισμός από την σπασμένη κερκίδα.

Εικόνα 34. Η έλλειψη δημόσιων ουρητηρίων ωθεί τους χρήστες της πλατείας να χρησιμοποιούν την ζαρντινιέρα για τις φυσικές τους ανάγκες. Η δυσοσμία από την ζαρντινιέρα είναι βασανιστική.

Εικόνα 35. Στο εσωτερικό της υδάτινης δεξαμενής το μάρμαρο ξεκόλλησε αν και το υγρό στοιχείο είναι ανύπαρκτο.

Εικόνα 36. Κρυφός χώρος πίσω από κεκλιμένο επίπεδο επενδυμένο με γρανίτη. Χρησιμοποιείται για διάφορες δραστηριότητες, όπως φυσικές ανάγκες και καταφύγιο ναρκομανών.

Εικόνα 37. Στηθαίο της υδάτινης δεξαμενής επενδυμένο με γρανίτη. Διακρίνεται η άδεια δεξαμενή και τα σπασμένα μάρμαρα

Εικόνα 38. Αυτή είναι η υδάτινη δεξαμενή, με το διαφανές πάτωμά της για να επικοινωνεί με το υπόγειο χώρο του Μετρό ανύπαρκτη.

Εικόνα 39. Σημερινή κατάσταση στηθαίου που ήταν επενδυμένη από μάρμαρο γρανίτη. Σήμερα χρησιμεύει σαν αυλάκι σκουπιδιών, σαν κρεβάτι για έναν γρήγορο ύπνο και κυρίως σαν πόρτα θανάτου, αφού τα ηλεκτρικά καλώδια είναι εκτεθειμένα μετά το σπάσιμο των μαρμάρων.

Εικόνα 40. Στην παραπάνω φωτογραφία φαίνεται ο κάνναβος που δημιουργήθηκε στο πάτωμα της πλατείας για να φωτάει τα βράδια. Τα φώτα αυτά δεν λειτουργούν πλέον αφού είναι σε πολύ άσχημη κατάσταση.

Εικόνα 41. Το ξύλινο δάπεδο η αλλιώς η ξύλινη πασαρέλα που δημιουργήθηκε κάθετα στην οδό Αθηνάς είναι κάπως έτσι. Εδώ ένα πάτωμα στο σαλόνι του σπιτιού έχεις, και κάνης αμάν να το διατηρήσεις σε καλή κατάσταση, φαντάσου όταν αυτό βρίσκεται τοποθετημένο σε πλατεία.

Εικόνα 42.

Οι παραπάνω φωτογραφίες αποτυπώνουν την σημερινή εικόνα της κεντρικής πλατείας της πρωτεύουσας, δείχνοντας την αδιαφορία των υπευθύνων αλλά ίσως και την κακή ανακατασκευή ή ανάπλαση της πλατείας, αφού εκτός ότι δεν έγιναν οι ενέργειες (εργασίες) που έπρεπε να γίνουν (σύμφωνα με την μελέτη), αυτά που τελικά έγιναν δεν κατασκευάστηκαν όπως τουλάχιστον έπρεπε. Τα υλικά που έχουν χρησιμοποιηθεί είναι ξεπερασμένα, όπως το δάπεδο μωσαϊκού. Επίσης, η σύνθεση αυτών των υλικών δίνει στην επιφάνεια της πλατείας μια άγρια αύρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφεται:

- Συμπεράσματα κοινωνιολογικού περιεχομένου ως προς τις χρήσεις. Απαντήσεις των οικονομικών μεταναστών αλλά και περαστικών με θέμα την περιοχή της Ομόνοιας.
- Οι περιορισμοί που χρειάζεται να λάβει κάποιος ο οποίος θέλει να σχεδιάσει την πλατεία Ομοנוίας.
- Πρόταση την οποία δίνουμε για την διαμόρφωση της πλατείας Ομοנוίας, και τους δρόμους γύρο από αυτήν.
- Διάφορες λεπτομέρειες μικρό κατασκευών που προτείνουμε για την διακόσμηση και λειτουργία τόσο της πλατείας όσο και των γύρο δρόμων.

Ο σχεδιασμός της πλατείας Ομοנוίας αλλά και των γύρο δρόμων, είναι το κυρίως θέμα αυτού του κεφαλαίου.

Σε αυτό το κεφάλαιο δίνεται μια απλή λύση για την διαμόρφωση της πλατείας, χωρίς να λείπει και η μοντέρνα άποψη (κατασκευή).

Στον σχεδιασμό της πλατείας και των γύρο δρόμων χρησιμοποιούνται συνηθισμένα υλικά, καθόλου άγνωστα στον απλό πολίτη.

Στόχος μας δεν είναι η δημιουργία μιας LUX κατάστασης, χρησιμοποιώντας πανάκριβα υλικά, κάνοντας τεράστια και περίπλοκες κατασκευές έτσι ώστε να εντυπωσιάσει το κοινό.

Στόχος μας είναι με όπλο την γνώση για τους πολίτες οι οποίοι χρησιμοποιούν την πλατεία αλλά και το ιστορικό μητρώο αυτής, ο σχεδιασμός να είναι πιο πολύ λειτουργικός παρά εντυπωσιακός.

Παρά τον απλό τόνο που θέλαμε να δώσουμε στον σχεδιασμό, η πρότασή μας περιέχει και ριζικές αλλαγές, αφού προτείνουμε την πεζοδρόμηση δύο οδών.

5.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

Η "περιπλάνηση" στη πλατεία Ομονοίας καθώς και στους δρόμους που την αποτελούν συνέβαλε σημαντικά στον τρόπο ανασχεδιασμού και ανάπλασης της. Ο όρος αυτός εκτός από τη συνηθισμένη βόλτα που ίσως ερμηνεύσει κάποιος, περιλαμβάνει και την "κοινωνική μελέτη" την οποία προσπαθήσαμε να φέρουμε εις πέρας όσο αυτό αποτελούσε εφικτό στόχο. Δηλαδή να αντλήσουμε πληροφορίες για το τι αλλαγές θα έπρεπε να γίνουν στην πλατεία ώστε η ίδια να αποκτήσει το κύρος, την αίγλη αλλά και τη ζεστασιά, εκείνα τα χαρακτηριστικά που με την πάροδο του χρόνου την μετουσίωσαν ως την πλατεία της «ειρήνης και της ομονοίας» και συνεπώς την πρώτη ιστορική πλατεία της Αθηνάς. Τις πληροφορίες αυτές θα τις αντλούσαμε από τους μόνιμους και πιο τακτικούς επισκέπτες της πλατειάς και των γύρω δρόμων, τους "οικονομικούς μετανάστες".

Έτσι θελήσαμε να καταγράψουμε την γνώμη τους σχετικά με το τρόπο ζωής τους μέσα στο χώρο της πλατειάς, την εικόνα που τους εκπέμπει καθώς επίσης και τη λειτουργικότητα της προς αυτούς.

5.1.1 Ιστορική νοοτροπία της Ομονοίας:

Εδώ και πολλές δεκαετίες, από τότε που μεγάλα κύματα ντόπιων μεταναστών, ερχόντουσαν στην πρωτεύουσα, βρισκανε φιλοξενία στην περιοχή της Ομονοίας.

Η Ομόνοια ήταν χώρος υποδοχής, συνεύρεσης, αναζήτησης εργασίας, γλεντιού κ.α.

Η Ομόνοια ήταν η αφετηρία για τους μετανάστες στο νέο τους ξεκίνημα.

Όπως και παλαιά η Ομόνοια, ακόμη και σήμερα δεν έχει αλλάξει συνήθειες. Εξακολουθεί να προσφέρει, αυτή την φορά στους αλλοδαπούς οικονομικούς μετανάστες, το πρώτο σπίτι στο νέο τους ξεκίνημα.

5.1.2 Οι λόγοι που οι οικονομικοί μετανάστες προτιμούν την Ομόνοια:

Σύμφωνα με τα λεγόμενα των οικονομικών μεταναστών μερικοί από τους λόγους είναι:

- Ο πρώτος λόγος είναι, πως, όταν ήρθαν στην Αθήνα, το πρώτο μέρος που είδανε ήταν η περιοχή την Ομονοίας.
- Η γεωγραφική θέση της Ομόνοιας ως προς την υπόλοιπη Αττική. Με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς μπορούν να πάνε οπουδήποτε βρίσκεται η εργασία τους, μιας και από την Ομόνοια ξεκινάνε και καταλήγουν σχεδόν όλες οι γραμμές των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.
- Οι οικονομικές απαιτήσεις που έχει η περιοχή της Ομονοίας. Η ζωή στην Ομόνοια είναι πιο φτηνή από άλλες περιοχές. Τα πάντα είναι βολικά για την επιβίωση τους στην Ομόνοια.
- Οι δημόσιες υπηρεσίες οι οποίες βρίσκονται στο κέντρο κοντά στην Ομόνοια. Οι οικονομικοί μετανάστες είναι εξαρτημένοι σε μεγάλο βαθμό

από τις δημόσιες υπηρεσίες, αφού σε μικρά χρονικά διαστήματα χρειάζεται να κάνουν ανανέωση της άδειας παραμονής τους αλλά και εργασίας.

- Η πιο εύκολη εύρεση εργασίας για αυτούς. Μαζεμένοι οι οικονομικοί μετανάστες σε ένα συγκεκριμένο σημείο, είναι πιο εύκολο ένας εργοδότης να τους εντοπίσει.

5.1.3 Οι λόγοι που οι οικονομικοί μετανάστες τις Κυριακές προτιμούν για την βόλτα τους την Ομόνοια:

Παρατηρήσαμε πώς τις Κυριακές στην Ομόνοια γίνεται κοσμοσυρροή οικονομικών μεταναστών από όλη την Αττική. Οι λόγοι είναι:

- Είναι το πιο εύκολο σημείο για να κλείσεις κάποιο ραντεβού.
- Χρησιμοποιούνε την Ομόνοια σαν τόπο συνεύρεσης με φίλους και πατριώτες.
- Η Ομόνοια είναι τόπος ενημέρωσης όσον αφορά τα νέα από την πατρίδα τους.
- Την Κυριακή τα μαγαζιά στην περιοχή της Ομόνοιας είναι ανοιχτά. Οι οικονομικοί μετανάστες καταλήγουν εκεί τις Κυριακές για να ψωνίσουν κυρίως προϊόντα από τις πατρίδες τους.

5.1.4 Ποιος είναι ο λόγος που στην περιοχή της Ομόνοιας υπάρχουν ναρκομανής, κλέφτες, δολοφόνοι και γενικά γιατί ανθίζει η παρανομία;

Γιατί εδώ βρίσκουν χώρο και επιβιώνουν.

Είναι λογικό σε μια κοινωνία να υπάρχουν πολλών ειδών ανθρώπων, από νοικοκύρηδες, απατεώνες κ.τ.λ. Η περιοχή της Ομόνοιας φαίνεται να έχει παραχωρηθεί στους παράνομους. Μοιάζει σαν να τους έχει σπρώξει το κράτος να μένουν και να δραστηριοποιούνται εδώ.

Για ένα ναρκομανή η περιοχή της Ομόνοιας είναι το πιο εύκολο σημείο στο οποίο μπορεί και βρίσκει αυτό που τόσο έχει ανάγκη «την δόση του». Εδώ στην Ομόνοια ο ναρκομανής περνά απαρατήρητος, αφού θεωρείται σύνηθες φαινόμενο.

5.1.5 Η εικόνα των οικονομικών μεταναστών και περαστικών για την πλατεία Ομονοίας:

Από την μεριά των οικονομικών μεταναστών, η εικόνα για την πλατεία στην οποία περνάνε πολλές ώρες της ημέρας, δεν είχε και τόση σημασία. Τα μόνα παράπονα τα οποία μπορέσαμε να διακρίνουμε είναι:

- Να υπάρχουν πιο πολλά καθίσματα
- Ο φωτισμός είναι ελλιπής

- Η αστυνομία να τους φέρεται καλύτερα

Από την μεριά των περαστικών τα παράπονα ήταν περισσότερα. Όπως:

- Η κακή αισθητική και λειτουργία της επιφάνειας της πλατείας
- Η μη ύπαρξη του υγρού στοιχείου στην πλατεία
- Βρίσκουν βρώμικη την επιφάνεια της πλατείας
- Την ύπαρξη μόνιμα των οικονομικών μεταναστών στην πλατεία
- Την μη ύπαρξη κάποιου βολικού σημείου στο οποίο μπορεί να καθίσει κάποιος
- Η ύπαρξη κατασκευών στην επιφάνεια της πλατείας τα οποία δημιουργούν όγκο και εμπόδιο στο μάτι του χρήστη της, με αποτέλεσμα να μικραίνει ο χώρος της πλατείας.

5.2 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΕΤΟΥΜΕΝΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

5.2.1 Στόχοι και Περιορισμοί

Στόχος των προτάσεων παρέμβασης είναι:

Η βελτίωση της λειτουργικότητας της περιοχής, που αφορά τόσο τον υπαίθριο όσο και δομημένο χώρο, τον δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό. Η λειτουργικότητα δεν νοείται μόνος ως προς την ροή της κυκλοφορίας, αλλά ως προς την ορθολογική χρήση του χώρου για τους πεζούς.

Η βελτίωση της αισθητικής και η προσαρμογή του ύφους και του χαρακτήρα της περιοχής, στη θέση και τη λειτουργία της ως κέντρου της πρωτεύουσας. Πρέπει η πλατεία Ομονοίας να αποκτήσει τον μητροπολιτικό χαρακτήρα που της αρμόζει, όχι μόνο στις λειτουργίες της, αλλά και στον συμβολικό ρόλο της μέσα στην πόλη.

Οι εναλλακτικές αυτές ρυθμίσεις θεωρούνται δεδομένες μόνον ως προς την κατεύθυνση της ροής των οχημάτων και του αριθμού των λωρίδων στις οδούς που αποτελούν τις «εισόδους» της πλατείας, λαμβανομένης υπόψη της σχεδιαζόμενης εγκατάστασης Τραμ. Κάθε Διαγωνιζόμενος όμως μπορεί να παρέμβει και να αυτοσχεδιάσει την κυκλοφορία στο εσωτερικό του χώρου της πλατείας. Κύριος στόχος του σχεδιασμού αυτού είναι –πλην της διασφάλισης ομαλής κυκλοφορίας των οχημάτων-η διευκόλυνση της κυκλοφορίας, της στάσης και της επαφής των πεζών στο δημόσιο χώρο της πλατείας.

Οι απολήξεις του μηχανολογικού εξοπλισμού του Μετρό θα θεωρηθούν δεδομένες, είναι όμως δυνατόν να μετασηματίζονται ως προς τις διαστάσεις τους ή και να

προταθεί πιθανή μικρή μετατόπιση εφόσον δεν μεταβάλλονται οι λειτουργικές τους προδιαγραφές.

Οι είσοδοι του Μετρό είναι δεδομένες.

Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει να διερευνήσουν την σκοπιμότητα και τη δυνατότητα δημιουργίας σταθμών ταξί.

Οι επεμβάσεις στις όψεις των κτηρίων, που θα προταθούν θα πρέπει να ακολουθούν το πνεύμα αναβάθμισης του δημόσιου χώρου και να συμβάλουν σε μία συναίρεση της ανομοιογένειας που υπάρχει ανάμεσα στα αρχοντικά νεοκλασσικά και τα κτίρια δεκαετίας του '60.

Οι προτάσεις για τις όψεις θα πρέπει να είναι εφικτές, χωρίς να κατεδαφίζουν ή να απαλλοτριώνουν κτίρια, πλην οριακών περιπτώσεων.¹

.....ΠΡΟΤΑΣΗ.....

5.3 ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

5.3.1 Στόχος της διαμόρφωσης

Στόχος της διαμόρφωσης της πλατείας και του χώρου γύρω από αυτήν είναι η αναβάθμιση της περιοχής δημιουργώντας περισσότερο πράσινο, περισσότερο χώρο για πεζούς χωρίς ιδιαίτερες μετατροπές στη ροή της κυκλοφορίας.

5.3.2 Ανάλυση πρότασης

Λαμβάνοντας υπόψη μας τους περιορισμούς που έχει ο χώρος της πλατείας, κατατάσσουμε την πρότασή μας σε τρεις κατηγορίες και προτείνουμε:

Γενικά:

α) την διαμόρφωση της επιφάνειας της πλατείας, προσπαθώντας να ίσο μοιράσουμε τον χώρο της πλατείας, σε χώρο πρασίνου, χώρο όπου θα κυριαρχεί το υγρό στοιχείο (νερό), χώρος περιπάτου, και χώρος για κάποια κατασκευή.

β) την δημιουργία πεζοδρομίου στην οδό Αθηνάς, από την πλατεία Ομονοίας έως την πλατεία Κοτζιά μπροστά από το δημαρχείο. Η ροή των μέσων μαζικής μεταφοράς θα γίνεται από παράπλευρους δρόμους.

¹ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε.

γ) την επέκταση της οδού Αιόλου σαν πεζοδρόμιο, από την οδό Σταδίου έως την οδό Πανεπιστημίου. Η ροή των οχημάτων θα μήνη ως έχει, αλλά θα γίνεται υπογειώς.

Αναλυτικά:

Κατηγορία α) διαμόρφωση της πλατείας Ομονοίας.

Για την διαμόρφωση της πλατείας Ομονοίας προτείνουμε:

- Την περίφραξη της πλατείας με κάγκελα (λεπτομέρεια 1)

Το ύψος της περίφραξης θα είναι 1-1,20m.

Τα κάγκελα αποτελούνται από σκελετό ανοξείδωτης λαμαρίνας, και η επιφάνεια καλύπτετε διαφανεί υλικό πάχους 10mm.

Ο σκοπός της περίφραξης είναι η αισθητική που δίνει ο συνδυασμός ανοξείδωτης λαμαρίνας και γυάλινης επιφάνειας, και η ασφάλεια που προσφέρει στους χρήστες της πλατείας. Επίσης η γυάλινη επιφάνεια λειτουργεί σαν φράχτης κατά του θορύβου που προέρχεται από τους γύρο δρόμους οι οποίοι διασχίζουν την πλατεία, αλλά παράλληλα δεν εμποδίζουν καθόλου την εικόνα του απέναντι πεζοδρομίου.

- Την τοποθέτηση χαλύβδινης κελυφωτής κατασκευής επάνω σε είσοδο ΜΕΤΡΟ, το οποίο βρίσκεται μεταξύ της οδού Πειραιώς και Αγ. Κωνσταντίνου (λεπτομέρεια 2).

Η κατασκευή αποτελείται από χαλύβδινους δοκούς, κυκλικής διατομής. Οι δοκοί έχουν σχήμα τεταρτοκύκλιου, ξεκινώντας από την επιφάνεια της πλατείας και καταλήγοντας σε ένα κάθετο δοκό, το οποίο λειτουργεί σαν σπονδυλική στήλη της κατασκευής.

Η κάτω επιφάνεια της οροφής φέρει οπές, από τις οποίες θα τρέχει μόνιμα νερό κα θα δίνει την εντύπωση τοπικής βροχής.

Το νερό αυτό θα καταλήγει σε μια λίμνη το οποίο βρίσκεται κάτω από την οροφή της κατασκευής.

Το ύψος τη λίμνης δεν ξεπερνά τους 0,40m.

Στην κατασκευή και στην λίμνη, τοποθετούνται φώτα σε κατάλληλες αποστάσεις και σημεία για την καλύτερη εικόνα της κατασκευής τα βράδια.

-Στις άλλες εισόδους του ΜΕΤΡΟ οι οποίες βρίσκονται περιμετρικά της πλατείας, τοποθετούνται επίσης χαλύβδινες κελυφωτές κατασκευές μικρότερα σε όγκο από αυτό που είδη αναφέραμε παραπάνω (λεπτομέρεια 3)

Οι κατασκευές αποτελούνται από κατακόρυφα χαλύβδινα τμήματα στρογγυλής διατομής. Από την κορυφή αυτών ξεκινάνε χαλύβδινοι δοκοί κυκλικής διατομής, τα οποία καταλήγουν σε σχήμα τεταρτοκύκλιου στην επιφάνεια της πλατείας.

Επάνω από τους δοκούς τρέχει μόνιμα νερό το οποίο καταλήγει σε μικρή λίμνη στην βάση των δοκών.

Στην κατασκευή τοποθετείται ο κατάλληλος φωτισμός.

- Την κατασκευή ζαρντινιέρας από την μεριά και κάθετα της οδού 3^{ης} Σεπτεμβρίου (σχέδιο 2-).

Το ύψος της ζαρντινιέρας δεν ξεπερνά τους 0,40m.

Στο εσωτερικό της ζαρντινιέρας τοποθετείται πλούσια βλάστηση.

Περιμετρικά της ζαρντινιέρας κατασκευάζεται κανάλι πλάτους 2,00m, όπου θα έχει μόνιμα νερό. Επίσης στο εσωτερικό του καναλιού τοποθετούνται ανά πυκνά διαστήματα σιντριβάνια με μικρή εκτόπιση νερού.

Το υγρό στοιχείο περιμετρικά της ζαρντινιέρας, εκτός από αισθητικής πλευράς, χρησιμεύει και σαν εμπόδιο για ανεπιθύμητους, οι οποίοι θα ήθελαν να χρησιμοποιήσουν τον χώρο της ζαρντινιέρας και για άλλες χρήσης όπως σημαίνει σήμερα.

Στην ζαρντινιέρα και στο κανάλι, τοποθετείται φωτισμός.

- Την τοποθέτηση καθισμάτων (παγκάκια) (λεπτομέρεια 4)

Τα καθιστικά αποτελούνται από οπλισμένο σκυρόδεμα, ξυλεία για κάθισμα και πλάτη, υγρό στοιχείο (νερό) και ενσωματωμένα φώτα.

Το κάθε παγκάκι φέρει δύο καθίσματα από ξύλο, η μια πλάτη στην άλλη. Ανάμεσά τους μεσολαβεί μια λωρίδα υγρού στοιχείου (νερού) και πέντε (5) σιντριβάνια με μικρή εκτόπιση νερού. Δεξιά και αριστερά του καθιστικού βρίσκονται δύο μικρές ημικυκλικές λίμνες νερού, στις οποίες τοποθετείται απαλός φωτισμός.

Ο κύριος όγκος του καθιστικού αποτελείται από οπλισμένο σκυρόδεμα.

Στη βάση του καθιστικού βρίσκεται λωρίδα φωτιστικού.

Η επιφάνεια της πλατείας επενδύεται με σκληρό μάρμαρο (γρανίτη) μεγάλης πυκνότητας και μεγάλου πάχους, για να μπορέσει να λειανθεί κατά διαστήματα.

Το μάρμαρο θα είναι ανοιχτόχρωμο.

Κατηγορία β) διαμόρφωση πεζοδρομίου οδού Αθηνάς.

Για την οδό Αθηνάς προτείνουμε:

- Την μετατροπή τμήματος της οδού Αθηνάς σε πεζοδρόμιο, ξεκινώντας από την πλατεία Ομονοίας και τελειώνοντας στην πλατεία Κοτζιά, μπροστά από το Δημαρχείο Αθηνών (σχέδιο 7). Σκοπός της πρότασης αυτής είναι: α) η παράδοση χώρου στους πεζούς, β) το ψαλίδισμα της απόστασης Ομονοίας-Μοναστηράκι, για την οποία επιθυμούμε να συνδεθεί με το μεγάλο πεζόδρομο της Δ. Αρεοπαγίτου. Στην επιφάνεια του πεζοδρομίου κατασκευάζονται τέσσερις (4) ζαρντινιέρες, με πλάτος 4,00m, μήκος 13,00m και ύψος 0,40m, οι οποίες τοποθετούνται στην μέση της πεζοδρομίου. Στο εσωτερικό της ζαρντινιέρας βρίσκεται πλούσια Βλάστηση, βράχοι και κατάλληλος φωτισμός. Παράλληλα με το μεγάλο μήκος της ζαρντινιέρας, τοποθετείτε μια σειρά από παγκάκια και φώτα (λεπτομέρεια 5). Η ροή των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς θα μεταφερθούν στα γύρο στενά. Η επιφάνεια του πεζοδρομίου επενδύεται με βιομηχανικές πλάκες.

Κατηγορία γ) διαμόρφωση πεζοδρομίου οδού Αιόλου.

Για την οδό Αιόλου προτείνουμε:

- Την επέκταση του πεζοδρομίου στο τμήμα, από την οδό Σταδίου έως την οδό Πανεπιστημίου (σχέδιο 4). Η οδός Αιόλου θα γίνει υπόγεια, περίπου 4-5m πιο Κάτω από την σημερινή επιφάνεια. Η ροή των οχημάτων Θα μίνη ως έχει, αλλά θα γίνεται υπογείως. Η οδός Σταδίου, στο σημείο που τέμνετε με την οδό Αιόλου, μεταφέρεται υπογείως. Επίσης η ροή των οχημάτων που έρχεται από την οδό Πατησίων προς την οδό Σταδίου, στο σημείο όπου τέμνετε με την οδό Πανεπιστημίου γίνεται υπογείως. Επάνω στο πεζόδρομο κατασκευάζονται τέσσερις (4) ζαρντιέρες με πλούσια βλάστηση στο εσωτερικό τους. Περιμετρικά βρίσκεται αυλάκι με νερό, και ανά διαστήματα σιντριβάνια. Επίσης σιντριβάνια υπάρχουν και στις τέσσερις (4) γωνίες της ζαρντιέρας (λεπτομέρεια 6). Το μήκος της ζαρντιέρας είναι 13,70m, το πλάτος 5,00m και το ύψος 0,40m. Στην ζαρντιέρα τοποθετείται ο κατάλληλος φωτισμός. Παράλληλα στο μεγάλο μήκος της ζαρντιέρας τοποθετούνται παγκάκια και φωτιστικά σώματα. Στην συμβολή Αιόλου και Σταδίου, κατασκευάζεται σιντριβάνι. Επίσης σε αυτό το σημείο κατασκευάζονται και δύο καθιστικά. Πρόκειται για καθιστικά πολλών ατόμων, τα οποία αποτελούνται από οπλισμένο σκυρόδεμα σαν βάση, διαφανές υλικό σαν κάθισμα, νερό και σιντριβάνια με μικρή εκτόπιση νερού (λεπτομέρεια 7). Η επιφάνεια του πεζοδρομίου επενδύεται με βιομηχανικές πλάκες.

—ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ—

- I. Κώστας Η. Μπίρης «Αι Αθήναι», Εκδόσεις 'ΜΕΛΙΣΣΑ', Αθήνα, 1966
- II. Δημήτρης Φιλιππίδης «Νεοελληνική Αρχιτεκτονική» Εκδόσεις 'ΜΕΛΙΣΣΑ', Αθήνα, 1984
- III. Θανάσης Παπαϊωάννου «Ευθύμιων Αθηνών», Τ.Ε.Ε, Αθήνα, 1988
- IV. Δημοσιογραφικά Άρθρα Εφημερίδων :
- "'ΤΑ ΝΕΑ"' με θέμα άρθρου: Οι μετανάστες και η Ελλάδα. Αθήνα. Έτος έκδοσης 12/07/2000
 - "'ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ"' με θέμα άρθρου: ΟΜΟΝΟΙΑ: Έτος έκδοσης 11/12/2002
 - "'ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ"' με θέμα άρθρου: Το άλλο υπόγειο της Ομόνοιας. Αθήνα. Έτος έκδοσης 06/02/1998
- V. Χρήσιμες Υπηρεσίες:
- Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος
 - Πολεοδομία Αθηνών
 - Υπηρεσία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθηνάς
 - Υπουργείο Χωροταξίας, Περιβάλλοντος και Δημοσίων Έργων
 - Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου
 - Βιβλιοθήκη Δήμου Αθηνών

➤ Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π

➤ Η.Σ.Α.Π. [Ηλεκτρικός Σιδηρόδρομος Αθηνών-Πειραιώς]

VI. Χρήσιμες διαδικτυακές ιστοσελίδες:

 <http://www.attiko metro.gr>

 <http://www.υ.πε.χω.δε.gr>

 <http://www.ΗΣΑΠ.gr>